

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvas szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Szünet.

Budapest, augusztus 16.

Az egymásra következő két ünnepnapon szünetelt a politikai válság fejlődése, amely különben nem is igen fog haladni szerdaig, amikor a király Budapestre érkezik. A szünet azonban csak az előtérben mozgó cselekmény fejlődésében jelent szünetet, nem egyúttal a háttér szcénáiban is, amelyek a nagy színjáték akcióját nyomon kísérik és a szcenáriát érdekesen egészítik ki. A függöny nincs leeresztve, a háttérben láthatóan nyüzsgönek a pótcselekmény hősei, katonai körök és az osztrák centralisták, feudálisok intrikusai. A háttér sötét, de ami benne végbemegy, tisztán látható és tisztán láthatók a cselekvés rugói is. A főcselekménynek természetes, logikus és megnyugtató kifejlődését akarják megakasztani mindenáron, minden eszközzel; harcba szállnak a természet és a logika összes törvényeivel, hogy megmentsék a menthetlent, hogy tovább is fenntartsanak egy lehetetlenséget és lehetetlenné tegyék azt, ami nemcsak lehetséges, hanem egyedül lehetséges immár.

Hiu vállalkozás. Ami ezen a színen történik most, azt a legnagyobb művész, a természetes szükségyszerűség, a történelmi fejlődés kényszere hozta létre és a legnagyobb dramaturg rendezte: maga az erkölcsi világrend. Nem lehet ezt többé megmásítani, legföljebb megakasztani egy nagyon kis időre, hogy annak leteltével annál könnyebben és biztosabban, annál teljesebben jusson érvényre. Törvényszerűen következik el ennek a mostani válságnak a végleges megoldása; annak a magasabb törvényszerűségnek rendje szerint, amelynek egyaránt alá vannak vetve egyesek, nemzetek és uralkodók.

Nyugodtan várhatjuk be most már, hogy mi lesz. Még ha nem az lesz is a közvetlen megoldás, amelyet a nemzet akar, mégis diadalmaskodni fog ez az immár hatalmasan előrenyomuló akarat. Ami ennek ellenére történik, az csak ideiglenesen történik és közvetve még ez is a végleges, természetes kifejlődést fogja szolgálni. És mert a közvélemény át van hatva ettől a meggyőződéstől, innen van az, hogy a válság elhúzódása nem okoz olyan izgatott emóciót az országban, mint különben hinni lehetne, és innen van az, hogy az osztrák fészkelődések sem hozzák ki a közvéleményt flegmájából. Ekkora bizonytalanságban ekkora bizalom még sohasem volt; ilyen keserves helyzetet ilyen kevés keserőséggel nem tűrt még az ország. Abból az áldatlan állapotból, amelybe a viszonyok végzetes fejlődése belesodorta a nemzetet, ki kell jutnunk és mert más kibontakozás egyáltalán nem is képzelhető, mint a nemzeti követelések teljesedése, ezért ennek kell bekövetkeznie, ez is fog bekövetkezni. Érzik ezt katonák és osztrákok s innen van ez a nagy kavardás, nyüzsgés, cselszövés, fenyegetés odaát. Természetes ez is és tehát nem kell megütöznünk rajta. Sőt mennél nyugtalanabb mozgólódást látunk eredendő ellenségeink táborában, annál nyugodtabb lehetünk mi. Azok ott érzik, hogy valami készül, ami nekik nagyon nem lesz inyárukra. Ezért nyugtalanok. És ezért lehetünk mi nyugodtak. Ami nekik nem tetszik, az nekünk csak javunkra lehet.

Ilyen kétségbeesett tiltakozást még nem láthattak onnan túlról eddig soha. Úgy érezzük, hogy nem is volt okuk még ennyire tiltakozni és ennyire kétségbeesni. Minden követ megmozdítanak, hogy felülkerekedhessenek még egyszer, utóljára. Erőlködésük már ma-

gában is elárulja, hogy ők maguk is úgy látják, ez lesz az utolsó diadaluk. Ha ugyan lesz. Legföljebb olyan lesz az, mint a csatározal győzelem, amely egy országába került Ausztriának. Vagy még olyanabb. Mert egy egész világ fog belepusztulni: az osztrák katonai hagyományoknak copfos, dohos előtétellel, maradisággal és gyászos emlékekkel teljes világa.

A politikai helyzetéről ma a következőket érdemes följegyezni:

A válság.

Khuen-Héderváry Károly holnap megint Budapescen lesz és, mint értesülünk, már holnap értekezni fog a szabadalvúpart vezéréberekkel, akiknek egy része épp erre való tekintettel már megszakitotta nyári üdülését. Így *Hieronymi* Károly is hazakeresztet Marienbadból. *Hieronymi* tudvalevőleg a nagy kavardás idején az ószabadalvúek értekezletének elnöke volt és mint ilyen, a párt nagy részének hangulatát és kívánságait fogja ismertetni a miniszterelnökkel. A volt nemzeti pártiak részéről felvetett értekezlet eszméjét, úgy látszik, véggépp elejtették; *Khuen-Héderváry* tájékozódni fog a kormánypart minden frakciójának óhajásairól és ha majd a király Budapestre érkezése után újra fogadja, körülbelül tiszta képet adhat a helyzetről. A szabadalvú pártkörben azt hiszik, hogy a miniszterelnök tapogatózni fog oly irányban is, hogy a függetlenségi párt még ma is változatlanul ragaszkodik-e követeléseikhez, de a párt vezéréberekkel nem fog közvetlenül érintkezésbe lépni. Többen ezt teljesen feleslegesnek tartják, mert szerintük a kompromisszum sikere attól is függ, ki az a „nagy ismeretlen“, akit a korona a politikusok meghallgatása után alkalmasnak tart a válság megoldására.

REGÉNY

A szép özvegy

— REGÉNY —

Írta: KEVILL-DAVIES ALBERT

(2)

A hold még nem kelt föl és Herbert a dohányzó-szalonnából kiáramló gyenge fényre volt utalva, hogy megismerje a mellette álló alakot. Egy sötétszínű köpönyegbe takart kis alakot vett észre, a kámzsa fejére volt huzva. Nem ismerhette meg vonásait. De egy fekete szempár villongott a bizonytalan fényben.

Ebben a pillanatban az idegen gőzhajókról két rék és egy sárga fény lobbant föl és nem sokára rá egy rakéta szállt föl a levegőbe, ahol sok színen ragyogó csillagokká hullott szét.

— Hát nem csodaszép ez? — kiáltott az idegen nő. Látja e világosság varázsfényét a habokban. Gyönyörű!

Elragadtatva e látvány szépségétől, kis kezét rátette a férfi karjára. A másik pillanatban a Bulgarien is két jelzőfény lobbant föl és három rakéta röpült föl a csillagos ég felé.

— Gyönyörű, csodaszép! kiáltott újra az idegen nő és lelkesedésében közelebb húzódott a férfinhoz, mialatt szeliden megragadta a férfi karját.

— De ez a mi válaszuk! — mondá Herbert. A fény kialudt és a sötétség még feketébb lett, mint azelőtt.

— Kissé his van. Nem sétálna egyet velem? — kérde az idegen nő.

— A legnagyobb készséggel — válaszolt Herbert lassan.

Már későre járt az idő, de még csak egy

óra múlva oltják el a lámpákat a szalonnán, és ezalatt fel és alá sétáltak a fedélzeten. Az éj sötét volt, úgy hogy Herbert nem láthatta az idegen nő vonásait. De csakhamar meggyőződött róla, hogy feltűnően szép, elragadóan bájos fiatal nő. Viselkedése feszelen, hangja lágy és ezüst esengős. Élénken és szellemesen társalgott és ugylátszott, mintha jelentékeny világismerettel rendelkezne. A mellett kifejezéseinek valami sajátos, száraz és eredeti módja volt. Herbert annyira leköltötte a társasága, hogy észre se vette az idő múlását és csak az éjtelt hirdető hajóharang kongására ébredt föl álmodozásából. A nő kajütjébe sietett. Amikor a lépcsőn álltak, Herbert felé nyújtotta kezét és lekötelőző nyíltsággal szólt hozzá:

— Remélem, nem volt illetlenség tőlem, hogy ily sokáig maradtam a fedélzeten. De a séta oly kellemes volt, hogy észre sem vettem, mily gyorsan tünik az idő.

— Remélem, holnap is látjuk egymást, — válaszolt Herbert és kissé tovább tartotta a magáiban a kezét, mintha igazán szükség lett volna. A másik pillanatban egyedül volt.

III.

Az érdekes özvegy.

Szép, verőfényes, ragyogó reggel köszöntött be. Gyöngye széláram suhant végig a hajón és a tenger tükre sima volt. Ennek következményeképp az utasok csaknem teljes számban megjelentek a reggelinél és utána mindenki a fedélzetre ment. Egy kényelmes sereokban, a vászontettő árnyékában voltak ismerős utasaink. Herbert Alice mellett ült és társalogtak a kényelmes tétlenség ama hangján, amely a tengeri utazás szép, napsugaras időben előidéz.

Herbert egy darabig a mult esti ismerősét kereste, de bár csaknem minden hölgy a fedélzeten volt, nem tudott ráismerni. Már azt hitte, hogy tengeri betegség támadta meg, amikor a

keresett hölgy felért a lépcsőn és tétovázva szét nézett. Amikor ama sarok mellett elhaladt, ahol Herbert ült, azonnal ráismert és mosolyogva üdvözölte:

— Milyen bájos leány! — kiáltott Alice. — Ismeri?

— Tegnap találkoztam vele, — válaszolt Herbert. — Madame Leonard a neve.

— Özvegy? — kérde a lord?

— Azt hiszem, igen.

— Furcsa, — szól a lord, — miközben hátrádott és ránézett Munravenre; honnan jön a sok özvegyasszony? Minden szállodában, minden gőzhajón, minden vonaton ismerkedhetik. Herbert az elkerülhetlen, csinos és fiatal özvegygyel. Tegnap este 10 órakor hagytam el egy játszma whist végett és mégis — alighogy eltávoztam, már megint egy csinos fiatal özvegy került horgára.

A hajó orvosa jelent meg ekkor a kis társaságban és felkérte Alicet, hogy működjek közre egy hangversenyen, amelyet legközelebb rendeznek a tengerész-otthon javára. Alice habozva ígérte meg közreműködését. A reggel vidám beszélgetés közt mult el.

Négy nap pergett le pompás, meleg, nyugodt időben, ami a leggyengébb szervezetű emberek is megenygette, hogy a fedélzeten maradjon. Az utasok kis csoportokba verődtek. Mindennap ugyanazok a párok és személyek ültek egymás mellett az asztalnál és ugyanazok kártyáztak a dohányzó-teremben. Gőzhajón hamar megismerkednek az emberek.

A legvidámabb társaságok egyike volt az, amely Beachville lordot, unokabácsosát és az amerikai családát számította tagjai közé. Sokan egyre keresték az érintkezést utitársakkal, de Munraven tökéletesen világfi volt és jól tudta, mily kevert társaság van egy-egy Oceánon járó hajón. Azért tartozkodóan és kimerten viselkedett.

(Folytatása következik.)

A kormány lemondásának elfogadása.

A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb elhatározást közli:

Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi augusztus hó 13-án kelt legfelső elhatározásával a magyar összes miniszteriumnak hivatali lemondását kegyelemben elfogadni és egyszerűen meghagyami méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további legfelső elhatározásig folytassák.

Egy kormánypárti politikus.

A N. Fr. Fr. egy a kormánypárthoz tartozó magyar politikustól szerzett értesülése alapján azt írja, hogy a király szerdán Budapestre érkezik, hol másnap több, a szabadelvűpárthoz tartozó politikust fog kihallgatni. Egyéb újságot a bécsi lap informátora a helyzetről nem is tudott mondani, hanem annak a konstataására szorítkozott, hogy a helyzet olyan tökéletesen össze-vissza van kuszálva és mindenféle fondorlatokkal annyira növelik még folyton a zűrzavart, hogy a komplikációk tömkelegében már alig lehet eligazodni.

Nem hiszem, mondja a N. Fr. Fr. bizalmi férfia, hogy mértékadó helyen azzal a gondolattal meg tudnának barátkozni, hogy Lukács László pénzügyminisztert bízzák meg a kabinetalakítással; Andrássy Gyula, Tisza István is alkalmatlanok. Ma csak olyan politikus kerülhet az államügyek élére, aki a legmesszebbmenő eredmények politikáját vallja magának. Ilyen embert csak kettőt ismer a magyar közélet: gróf Apponyi Albertet és Wekerle Sándort. A politikai állásviszonyok és igazság megköveteli, hogy ez a két államférfi vagy együtt, vagy külön-külön terjeszse a király elé nézetét. Ha pedig akár Apponyi, akár Wekerle csak mérsékelt nemzeti követelésekkel állna elő, olyanokkal, amelyeket én és a pártomhoz tartozók sokan teljesíthetőknek vélünk, ez az országban azon jeladás jellegével bírna, hogy a katonai követeléseknek is van határa, amelyen túl a dualizmus szellemében s a monarchia többi államaira való tekintettel nem lehet menni s hogy a nemzeti követelményektől át-meg áthatott exponált politikuskok sem mehetnek ezen a határon túl. Fejtegetései során azt mondja az említett német lap magyar bizalmasa, hogy mégis Csáky Albert tartaná leginkább a legalkalmasabbnak a kormány élére, mert ő a lefolyt harcekon kívül állott s nem lehetetlen, hogy Csáky a király óhajátának engedve, elvállalja a kabinetalakítást s jóakarattal s minden oldalra egyformán ható csendesítő törekvéseivel, tekintélyével a zavaroknak véget vehetne. Csáky Wekerlével és Apponyival: ez volna a válság legszerencsésebb megoldása.

Bécsi rugdalózás.

Az osztrák keresztény-szocialisták, mint nekünk Bécsből jelentik, a jobb-és baloldali csoportok különböző vezetőivel azon tanakodnak, hogy ha Magyarországon engedményeket adnak, ott a kiegyezés ellen foglalnak állást. Az osztrák képviselőházban, így hangzik a bécsi értesülés, egy új pártalakulás készül, amely a jelenlegi pártok keretén kívül állva, az összes kiegyezési javaslatok ellen felveszi a küzdelmet, ha Magyarország engedményeket kap. Sőt arra is számítanak, hogy a katonai engedmények esetén, amelyek a hadsereg egységét akár most, akár a jövőben kétségessé teszik, a kiegyezés ellen — egy új miniszteriummal szemben fognak küzdeni.

Szatmárról táviratozzák, hogy az ottani szabadelvűpárt ma Kereszt-zephyr Lajos elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a debreceni feliratot egyhangúlag elfogadva, a nemzeti vívmányok kiküzdése mellett foglaltak állást.

BELFÖLD

Radu püspök beiktatása. Nagyváradról jelentik: Ma iktatták be a nagyváradi új görög-katolikus püspököt, Radu Demetert, méltóságába. Az ünnepély reggel 9 órakor kezdődött a görög-katolikus székes-egyházban. Ott voltak: Beöthy László főispán, Rimler Károly polgármester, Winkler József főszentlelki püspök, Fetsér Antal kanonok, a lugosi püspökség küldöttei, Etekessy honvédszerecs, számos egyházi és világi notabilitás, az egyházmegye egész papsága és sok vidéki küldöttség. Dr. Lukács Kornél püspöki titkár felolvasta a

királyi kéziratot magyarul, a pápai bullákat latinul, románul *Levadás* ágoston kanonok. A püspökségi helynök rövid üdvözlő beszédet mondott, méltava elődei érdemeit. Azután a kanonokok és a papság kezesökkel üdvözölte az új püspököt. Radu hosszabb beszédet tartott, kifejtve vallásos és hazafias eszméit. Miután Radu püspök ünnepi misét celebrált, a szemináriumi énekar egyházi énekeket adott elő. A szertartásnak 12 óra után volt vége. A püspök látogatásokat tett Beöthy főispánnal, a polgármesterrel, Winkler püspök helynökkel és Steinsberg altábornaggyal. Délután szük-körü ebéd után a papság üdvözlőt fogadta. A világi ünnep a rezidencia átalakítása miatt elmaradt.

Radu püspök Nagyvárad város szegényeinek 3000 koronát adományozott.

Kiállítások a vidéken.

Budapest, augusztus 16.

A kettős ünnepek alatt három vidéki város kiállítása nyílt meg a kormány és a törvényhatóságok képviselőinek jelenlétében. Szombathelyen és Gyulán a magyar ipar mutatja be haladását, míg a zentai kiállítás az ipari termékek mellett a bácskai mezőgazdaság magas színvonalát is fel-tünteti. Mind a három kiállításon a magyar munka és szorgalom öröndes eredményei tárulnak elénk és azzal biztatnak, hogy a magyar ipar rövid idő múlva elfoglalja majd hazánk közgazdasági életében azt a helyet, amelytől megilleti. A szombathelyi kiállításon megjelent Széll Kálmán volt miniszterelnök is és a kiállítási lakomán mondott felkösztöjtje aktuális jelentőségű. A kitűnő államférfi öreg királyunkat dicsőítette, mint utolsó parlamenti felszólalásában és a hazafi reménységével hirdette, hogy a népei szívébe, belátó lelkiismeretes uralkodó meg fogja találni azt az utat, amely a nép boldogságához vezet.

A szombathelyi kiállítás.

Szombathely, augusztus 15.

A szombathelyi iparkiallítás ma nyitották meg a helyi és vármegyei hatóságok és a társadalom minden rétegének nagy érdeklődése mellett.

Széll Kálmán, a kiállítás védnökét a város fő-utcáján felállított díszkapu előtt a városi hatóságok képviselőinek élén Brenner Tóbiás lelkeshangu beszédében üdvözölte, mire Széll Kálmán válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy ismét előjehetett ebbe a szép városba, melynek rohamos fejlődése, élénk forgalma a legszebb bizonyítékát adja annak, hogy a magyar városok intelligens polgárságában megvan az intellektuális erő városaik fejlesztésére.

Leikes éljenzés hangzott fel e szavakra. Azután a díszes felállítás hosszú kocsisorban a kiállítás területére vonult, hol a kiállításnak lobogókkal díszített főkapujánál Éhen Gyula országos képviselő, mint a kiállítási bizottság elnöke, Széll Ignác államtitkár és Reiszig Ede főispán, a kereskedelmi miniszterium képviselőjében pedig Hegyesalmy Lajos osztálytanácsos és Harkányi iparfelügyelő, a megyéspüspök képviselőjében pedig Horváth István kanonok fogadták Széll Kálmánt.

A kiállítási korzón felállított díszes budaohin előtt azután Éhen Gyula lendületes beszédében vázolta a kiállítás célját, annak jelentőségét, kérve a védnököt annak a megnyitására.

Széll Kálmán mindenekelőtt örömeinek adott kifejezést, hogy a kiállítás rendezése őt kérte fel a védnöki tisztre. Büszkének vallja magát, hogy Vasvármegye ezen szép ünnepén, a munka diadalának ünnepén részt vehet. De boldognak érzi magát azért is, mert éppen ezen a kiállításon is bebizonyult hogy a közgazdaság fejlődését csupán csak az összes tényezőknek harmonikus együttműködésével lehet elérni. Az ipar a nemzeti termelés terén fontos, a többi gazdasági ágakkal egyenértékű tényező. A magyar ipar szép fejlődéséről, de különösen Vasvármegye iparosainak derekas törekvéséről tanuskodik ez a kiállítás, mely a maga eredményeivel nagyban hozzájárul a magyar ipar, a magyar kereskedelem oly irányban való fejlődéséhez, mely a magyar közgazdaság nagy képességeivel egyetemben közgazdaságunkat arra a színvonalra emeli, amely elengedhetetlen feltétele a nemzet fejlődésének is. Ebben a biztos tudásban üdvözi a kiállításon megjelent díszes kódsábat a maga nevében és a kereskedelmi miniszter felkérése folytán, aki nem jöhetett el hálás köszönetét tolmácsolja mindazoknak, akik ezen kiállítást szép sikerrel biztosították.

A szép beszédet hosszantartó, lelkes éljenzéssel honorálta a díszes közönség.

A polgári dalkör ezután a Szózatot énekelte el, mire Széll Kálmán és kísérete Éhen Gyula és Hegyesalmy Lajos vezetésével a minden részletében ki-válóan sikerült és részünkről már tegnap méltató kiállítását alaposan megtekintette.

Délután fél 2-kor a *Sabaria* nagyszállóban 200

terítéki lakoma volt amelyen Szombathely város társadalomának színe-java résztvett.

A harmadik fogásnál Széll Kálmán emelkedett fel szólásra és a következő nagyhatású felkösztöjtöt mondotta a királyra:

Nehéz, súlyos idők felhője, súlyos, nehéz, őlköd nehézidék nemzetünkre. Nem volt Mohács óta súlyosabb, nehezebb helyzet; alkotmányunk szétörtve, integritásunk megint-gatva, közelítünk megroconolva, *nyelvé is szám-üzve*, az ország békéje szétduval. Ilyen volt az ország 40 évvel ezelőtt. Az isteni gondviselés leküldött egy angyalt, egy angyalt, kinek nyomán fénylő sugár terjedt szét az országban, az engesztelődés, szelidítés, jószág és szeretet malasztját hozta magával. E malasztteljes sugár leszáljt a király szívébe is, alá a magasból, széttekintve az országban, felmelegítette bizalmatlanságából. Így lőn nemzet és király között béke. Megtalálták egymást, mert szívük összetalálkozott e nagy boldogságban. Ez a király, kit fölünk Európa bámulva irigyel, kit bámul a világ, ez a király, ki szeret minden magyar embert, minden csapástól le-sujtva, megmarad végtelen szeretetében nem-zete és népe iránt. És hogy az idő alaplya és dagálya e percben is komoly, gondteljes, nehéz körülményekbe hozta nemzetünket, benne van az irás szavai szerint az erő és a bizalom. Ő, ki népét szereti, *meg fogja érteni, most is népet. Lehetetlen, hogy népei szívébe bel-átó, lelkiismeretes uralkodó meg ne találja azt az utat, mely a nép boldogságához vezet.* Ezen az ünnepen az érzelmek nagy hullája hullá-mzott át szívemen, imádkoztam istenem-hez, ki mindenek fölött áll, tohászkodtam: a hazáért, melynek lelkem időzik és most olveztem önöket a hazaszeretet érzésével, a király iránt való hűséggel ahhoz az imá-hoz, amit a király iránt való hűséggel mon-dunk el. A mi nagy királyunk, akinél nagyob-b a Habsburgok trónján még nem ült, ez a király a súlyos, nehéz időkben megma-rad lelkének fonségével, szívének jószágával a mi jó királyunknak, aki nemcsak köteles-ségének teljesítésével, nemcsak koronájának fényével, nemcsak hatalmának nagyságával, de uralkodói erényeivel is a legnagyobb. Ő hozzá fordul ma is szívünk, benne összp-on-tos bizalmunk, szeretetünk, amidőn föl-ké-rem önöket, hogy velem együtt kiálltsát: Mindenható Isten a végtelen időköz adj, erőt a súlyos, nagy terhek elviselésére ennek az uralkodónak. Tartsa Isten, éntesse Isten királyunkat.

Szünni nem akaró végtelen tppsal és éljenzé-sel fogadták Széll Kálmán felkösztöjtjét, mire Reiszig Ede főispán, *Eredits* kir. tanácsos. Éhen Gyula ország-gyűlési képviselő lelkes töstokban ünnepelték Széll Kálmánt, aki meghatottan köszönte meg a szives megemlékezést és beszéde végén Éhen Gyula képví-selőt éltette. Gothárd Sándor Láng Lajos miniszter, Hegyesalmy Lajos oszt. tanácsos a kiállító iparosokat köszöntötte fel. Láng Lajos és Darányi Ignác távirati-lag fejezték ki üdvözlőiket.

A kiállítás terjedelmére nézve legnagyobb és egyik legszámottevőbb csoportja a szombathelyi Magyar gégyár vas-és fémbútóde részvételű társaság lényes kiállítása. A tornacsarnok egész udvarát elfoglalja és egy fővárosi országos kiállítás is feltűnően nem-csak izlées rendezésével, de gyártmányainak modern fejlettségével is. Gyönyörű vetőgépek, oegans szena-gyűjtők benzomotoros cséplőgépek, ekék, földmive-lési eszközök, borsatók tarka egyvelegben, az az utóbbiak sorában egy óriási két kosaras hidraulikus sajtó, amely 40 perc alatt 1000 liter szőlőt képes sajtolni. A cég egyik legszebb falalmánya a benzinkomobilos városi tüzezeskendő, melynek hatása egyenesen bámulatokatkelt. Széll Kálmán, aki különben is a cég rendes vevői közé tartozik, megrendelt ott a kiállításon is egy benzín szabit gépet.

Elisméréssel kell kiemelniük *Fleischmann* Simon sárvári gazdasági gégyárának kiállítását is. A szé-pen díszített kiállítás minden látogatót figyelmetlő magára vona osinos, kitűnő anyagból készült gyártmányai-val. A Sack-rendszerű acélekék, cséplőgépek, rosták, szeeska- és répvágók, vetőgépek oly változatos és gyönyörű gyűjteménye ez, amely méltán becsületre válik a hazai iparnak. Széll Kálmán hosszasan nézte a kiállított tárgyakat és nem győzte dicsőírní azokat, különösen az Auróra tolókeretes új rendszerű vető-gépeket és a répegéző és kapálógépeket halmozta el dicsőretével, ami oly kitűnő gazdától még értékeeseb.

A szombathelyi kiállításnak túlszám nélkül leg-szebb látványai és valószínűleg díszes *Futsch Sándor pinkajói porkőc-átótaró-é, szőnyeg-és gajnyáru gyára.* A gyár már több kiállításunkon volt részt, de mostani részvéte e újabb feltűnő haladásról tesz tanúságot és arról, hogy a hazai gyár minden tekintetben alkalmas a külföldi hasonló gyártmányok kiszorítására. Gyárt-mányai nemcsak tartósság, de szépség és műizlés dolgában is kiálják a versenyt az osztrák ipar termé-keivel és szőnyegei a legelőkelőbb szalonokban is megfellelnek rendezeltesütnék. A gyár az utolsó párisi viágkiállításán elismerő oklevelet nyert, a mostani kiállításról bizonyára az első kitüntetéset viszi el, mint olyan cég, amely ezen a csapáson ha-ladva, valamikor az ország első iparváltai köz-é

emelkedhetik. Ez iparág terén még Ausztria árszét el bennünket „keleti” szónegyeivel a pokróc-gyártás és a gyapjú-árak tekintetében pedig teljesen ki vagyunk szolgáltatva a külföldnek, a pinkalódi gyár kiünő és izléses gyártmányai meg fogják törni a közönség közönyét. Egyébként a gyár nagyarányú fejlődése gyártmányainak tömeges kelendőségét biztosítja. Már a kiállítás megnyitásának napján tömeges megrendelés történt a gyár készítményeiből. A kereskedelmi miniszter képviselői és maga Széll Kálmán is nagyon sokáig időzött a szép kiállítás előtt és ismételtlen gratuláltak a gyárosnak, aki becsületet szerzett a magyar iparnak.

A zentai kiállítás.

Zenta, augusztus 16.

Fényes ünnepség keretében nyitotta meg ma délelőtt Latinovits Pál főispán a mezőgazdasági és iparkiállítást. A kiállítást a zentai gazdákör a földmivélési és kereskedelmi miniszterek anyagi támogatásával hozta létre csekély anyagi erővel és nagy küzdelem árán, de meglepő sikerrel. Másfél száz zentai s ugyanannyi vidéki iparos állította ki munkája legjavát. Külön csoportot alkot a mezőgazdaság és a kertészet. A kiállított tárgyak csinosan és izlésesen rendezett 12 teremben vannak elhelyezve a központi népiskola hatalmas épületében, amelynek tágas udvarát pompás keretű alkották át, ahol apróbb pavilonokban házipari tárgyak és gazdasági gépek vannak kiállítva. A megnyitásra a kereskedelmi miniszter dr. Kovács Gyula, a földmivélési miniszter Keller Ottó, költötte ki, akiket a főispánnal együtt a kiállítás elnökei Nikosevics Kanut főszolgabíró Tóth Lajos gazdakeri elnök és Zakó István községzöl, továbbá Novosz János titkár fogadta. Képviselve volt az országos iparegyesület és a szegedi kamara is.

Az üdvözlés után a főispán szép beszédében méltatta a kiállítást nagy jelentőségét, mely első a Tisza partján elterülő eme 30.000 lakossal bíró városban. A kiállítást a gazdasági haladás, a külfölddel való versenyképesség és a külföldi árak kiszorítása szempontjából fontosnak mondta azért is, hogy olyan néprétegek vonassanak be a kiállítás által nyújtott tapasztalatokba, melyek előtt eddig ez ismeretlen volt. A főispán köszönetet mondott Láng és Darányi minisztereknek áldozatkész támogatásáért és a kiállítást megnyitottnak nyilvánította.

Ezután a kiállítás megtekintése következett. Különösen föltűnt a bórúrra, a kosárfőnő és a butoripar fejlesztése. Meglepő, száz zentai házigazda gyűjteményes kiállítása és kellemes látványt nyújt a kertészeti kiállítás, amelyet díszes közönség nézett végig. A forgalom igen nagy volt és a felidézést és felfogózatott városban igen sok volt az idegen. Délben 200 terítékű bankett volt, amelyen a főispán lelkes visszhang mellett a királyra, Nikosevics Láng és Darányi miniszterekre és kiküldötteire mondott köszöntőt. A vendégek részéről dr. Kovács Gyula, Keller Ottó, Kulnyai Zsigmond és dr. Kovács Jenő vármegyei tiszteletbeli főügyész mondtak köszönetet Láng és Darányi minisztereknek, akik meleghangú táviratban mentették ki személyes elmaradásukat és sikert kívántak. A minisztereknek lelkes üdvözlő táviratokat küldtek. Délután 10 verseny. este hangverseny volt, amely utóbbin a zentai kiállítást szervezett dal- és zenegyűjtés Gaál Ferenc zeneszerző, Pécsi Károly hegedűművész, Orbán Károly és Koltay Ilona működtek közre.

Iparkiállítás Gyula.

Gyula, augusztus 16.

Ma nyitották meg a gyulai iparkiállítást. A megnyitást megelőzőleg a római katolikus nagytemplomban ünnepes tedeum volt, amelyen a hatóság és az iparosság testületileg veit részt. A kiállítás megnyitása alkalmából Szénásy János, az Iparos Ifjúsági Egyesület elnöke üdvözölte Lukács György főispán védnököt és felkérte őt a kiállítás megnyitására. Lukács főispán szép beszédében emlékezett meg az ipari munkáról, kiemelte a helyi kiállítások gyakorlati jelentőségét és lelkes szavait a munka apoteozisával végzván, megnyitottnak nyilvánította a kiállítást. A megnyitáson az aradi iparkamara, a kerületi iparfelügyelő, a szomszédos ipartestület, az özszes vármegyei és városi hatóságok és nagy közönség volt jelen. Láng kereskedelmi miniszter és gróf Wickenburg államtitkár Lukács főispánhoz intézett táviratukban melegen üdvözölték a főispánt. Délben bankett volt. A kiállítás a gyulai népkertben van elhelyezve részben az Erkel Ferenc-szinkörben, részben a népkerti pavilonban. A kiállítás, amely hét csoportra oszlik, kizárólag a gyulai ipart öleli fel, s keretbe tartozik az iparos-segédék és tanoncok külön kiállítása. A kiállítás méltó tanúságot tesz a gyulai ipar fejlettségéről, különösen kiválnak a textilipar és a butoripar termékei.

kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

KÜLFÖLD

A román király a magyarországi helyzetről. A *Neue Freie Presse* munkatársa meginterviewolta Károly romániai királyt a kereskedelmi politika jövő irányáról és a király ez alkalommal „a magyar viszonyokat” is érintette.

Mindenekelőtt azt mondta Károly király, hogy meggyőződése szerint komoly bonyodalmak a Keleten ebben az évadban támadni nem fognak, tehát erről az oldalról nem fenyegeti veszedelem a kereskedelmi politika fejlődését. Már az a körülmény, hogy ő most Gasteinban lehet, a béke jelének tekinthető. A király azután rövidesen érintette az osztrák és magyar belpolitikai helyzetet és kifejezte azt a reménységét, hogy a császár bölcseségének sikerüljön fog megszüntetni minden nehézséget. A kereskedelmi szerződésekre nézve egész határozottsággal megjegyezte az uralkodó, hogy a kereskedelem-politikai viszonyokban nem lesznek lényeges változások. Lesz néhány elkerülhetlen változás, de a kormányok mégis meg fognak egyezni. Elismeri, hogy e tekintetben Ausztria-Magyarországra nézve különös nehézségek forognak fenn és hogy főképp a magyarországi viszonyok erre lényeges befolyással vannak, de reményli, hogy a belátással bíró magyar államférfiak helyesen fogják megítélni a helyzetet. Ausztria könnyen Oroszországból és Romániából szerethető be marha- és gabona-szükségletét és viszont ott helyezhetné el szövőtt áruit és ipari szorgalmának egyéb termékeit. A király ezután utalt Amerika hatalmas versenyére, mely megdöndölendővé teszi, hogy nem kellene-e ezzel szemben Európának felléptetni azt az elvet, hogy „Európa az európaiaké”, miáltal Európa termelését fokozhatná és áruit maga fogyasztathatná el. Alig remélhető azonban, hogy az európai hatalmak e célra gazdasági szövetségbe állanak össze. Károly király reméli, hogy az új kereskedelmi szerződés Ausztria-Magyarország és Románia közt kedvező lesz. Persze figyelembe kell venni Románia gazdasági szükségleteit is, melyeket Romániának a politikai barátság dacára is meg kell védelmeznie. Osztrák részről e tekintetben nem lesz akadály, de remélhető, hogy magyar részről is helyesen fogják a Romániával kötendő kereskedelmi szerződés értékét megítélni.

Ausztria-Magyarország a pápaválasztáson. Végre hivatalosan is beismertik, hogy Ausztria-Magyarország az utolsó konklávéban vétő-jogát gyakorolta. A *Fremdenblatt* ugyan ma a következő kommunikációs közleményt hozza, nyilván a külügyminisztérium megbízásából:

X. Pius megválasztása, amelyet az egész katolikus világ és azon túl is osztatlan megelégedéssel fogadtak, az egész sajtónak gazdag anyagot szolgáltatott a megbeszélésre és különösen sokat kommentáltak azt a hírt, hogy Ausztria-Magyarország a jelöltségek egyike ellen kifogást emelt. Habár az a sokféle részben nagyon drámai sallang, amelylyel a hírt terjesztették, és különösen az az állítás, mintha ez alkalomból a szent-kollegiumban valóságos viták keletkeztek volna, a fantasztikus kólmány benyomását teszi, mégis, mint illetékes helyen szerzett értesülés alapján konstatálhatjuk, tény, hogy a monárkia élt vétőjogával. Kormányunk ezzel egy békés, engesztelő szellemű kardinális megválasztását ösztözte és elégtételül szolgálhat, hogy oly név került ki az urnából, amely mindenütt helyesléssel üdvözölt. X. Pius pápában oly férfira lépett a pápai trónra, akinek engesztelő szellemű és férfias lénye azzal a reménnyel biztat, hogy surlódások nem fognak következni, hogy nem nyomulnak előtérbe politikai szempontok, hogy az egyház magasabb hívatását befolyásolják. A mi érdeklünkben áll, hogy megakadályozassék egy választás, amely az utolsó idők nem egy tapasztalatából következőleg oly ellentéteket támasztott volna, amineknek az egyház és állam közti viszonyát megzavarni nem szabad. Bizonyára felesleges kiemelni, hogy az osztrák-magyar kormányt nem egy más hatalom indította arra a lépésre.

A macedóniai események.

Budapest, augusztus 16.

Kegyetlen, emberileg semmivel sem menthető elégtételt szolgáltatott a porta Oroszországnak a monasztrai konzul meggyilkolásáért. A szultán nemcsak a nagyvezért és a külügyminisztert, hanem a fiát, Achmed herceget is elküldte Szinjev nagykövethoz a cár megkérlelése végett. Azonkívül Tripoliszba száműzték Ali Riza basát, a monasztrai váli, aki a szultán kedvelt embere volt, megfosztották állásuktól több magasrangú tisztet és hivatalnokot és olyan összeget ajánlottak föl kártérítésül Rosztkovszki özvegyének, a mekkorát a menyek birodalmától sem követelt Németország Kettler özvegye számára. Most szinte hihetetlen gyorsasággal megtörtént a gyilkos Halim kivégzése is, felakasztották még egy katonát, akinek minden bűne az volt, hogy tetlenül nézte a gyilkosságot és sok évi börtönnel sújtottak két katonát, mert a monasztrai konzulátus mostani vezetője szerint, aki a haditörvényszék tárgyalásai alatt államügyszékként szerepelt, alaptalanul mentegetni merette a halálra ítélt bajtársát.

De Oroszországnak nem a kegyes cárnak bosszuszomját mindez nem elégíti ki és ne csodálkozzunk, ha egy szép napon újabb operációt végeznek Törökország beteg testén.

Oroszország követelését.

Pétervár, augusztus 16.

A hivatalos lap a külügyminiszternek táviratait közli, amelyek a helyzeten a követelés képét adják: E hó 11-én gróf Lamsdorff a konstantinápolyi orosz nagykövethoz a következő táviratot intézte:

Sem a szultán részéről kifejezett sajnálkozás, sem Achmed herceg látogatása, sem a nagyvezér részéről kifejezett részvétel, sem pedig a miniszterek és méltóságok részvétele nem elegendő elégtétel. A cár Szcserbina meggyilkolása alkalmával elnéző volt, mivel a gyilkos albán ember volt, akinek néptörzse lázadásban volt a kormány ellen. A monasztrai bűntett egészen más természetű és a legszigorubb megtorlást követeli. A cár megparancsolja emnélfogva, hogy minden üres ígérget vissza kell utasítani. A következő követeléseket állítjuk fel: haladéktalan szigorú megbüntetése Rosztkovszki gyilkosának; elfogatása és példás megbüntetése annak az embernek, aki a konzul fecséjára lött; haladéktalan bemutatása a monasztrai váli tényleges száműzésére vonatkozó pozitív adatoknak; haladéktalan szigorú megbüntetése mindazoknak a polgári és katonai hivatalnokoknak, akik a gyilkosságot felelősek. Ezenkívül megbizatik a nagykövét, hogy a világot általános pacifikálása céljából a következő követeléseket állítsa fel.

Mindazokat a török tisztviselőket, akiknek felháborító eljárására az üszkúbi orosz konzul vezetője az osztrák-magyar konzullal egyetemben a kosovói vilájetben tett körútja után rámutatott, haladéktalanul a legszigorubb megbüntetendők; az elbocsátott Ismail Hakkit, akinek működéséről Hilmi basa főfelügyelőhöz kedvező vélemény érkezett, visszahelyezendő hivatalába; azokat a parasztokat, akik az orosz és az osztrák-magyar konzulok előtt elbeszélések a törökök által elkövetett kegyetlenkedéseket és akiket ezért elfogtak volt, azonnal ismét szabadon kell bocsátani; azok a közigazgatási tisztviselőket, akiknek visszaélései Szalonikában és Prizrendben napfényre kerültek, azonnal elmozdítandók és megbüntetendők; végül haladéktalanul külföldi tiszteket kell a csendőrség és rendőrség állományába kinevezni a békés lakosság szükséges megnyugtatótatása és a törvényes rend helyreállítására végett.

Lamsdorff a bolgár kormányhoz.

E hó 12-én gróf Lamsdorff a következőket táviratozza a szófiai orosz diplomáciai ügyvivőnek:

Az orosz kormány nem hagyhatja illő megtorlás nélkül Rosztkovszki meggyilkolását és már megtette az intézkedéseket megfelelő elégtétel szerzése végett. Miként Szcserbina meggyilkolása után az albánok közt támadt mozgalom elfojtása követeltetett, ugy ezáltal is követelések terjesztettek a török kormány elé mindazon katonai és polgári hatóságok szigorú megbüntetése végett, amelyek kegyetlenkedéseket követtek el a keresztény lakossággal szemben. A miniszter azonban kötelezővé teszi a diplomáciai ügyvivőnek, hogy gondoskodjék arról, hogy az Oroszország által Konstantinápolyra gyakorolt érelyes nyomást sem a bolgár kormány, sem pedig a macedón-bizottság ne tekinthesse ama politikai program megmástitásának, amely a kor-

mány-kommunikében kifejezésre jutott. A fejedelemség részéről veszélyes eltávolítás lenne, ha Oroszország intézkedéseit mint a komiték forradalmi agitációjának előmozdítását fogná fel, amely komiték bünső tevékenysége által akadályosítja a vilajetek pacifikálásának és ezzel egyuttal a tervezett reformok bevezetésének is. Orosz konzulok jelentéseiből kitűnik, hogy a békés keresztény lakosság épp úgy szenved a forradalmi bandák tettei alatt, mint a törökök által elkövetett büntetéseket és rablásokat. Ezek az állapotok szükségessé teszik, hogy a bolgár kormány határozott ellenhatást fejtson ki azokkal szemben a Balkán-félszigeten uralkodó zavarok elnyomása céljából.

Elégítél Oroszországnak.

Pétervár, augusztus 16.

A bitolai orosz konzulátus vezetője a következők táviratozza e hó 14-éről: A haditörvényszék Edhem bej elnökletével több napi tárgyalás után ma hozta meg ítéletét. A vizsgálat és a törvényszéki tárgyalás alatt én gyakran az államügyész jogait. Tekintettel arra az elterjedt árcéllal állításra, hogy a konzul megsértette és megverte az őrt, sőt hogy arra rá is lőtt volna, én ragaszkodtam ahhoz, hogy a bíróság még az ítélet meghozatala előtt kérdéseim alapján tisztázza az esetre vonatkozó összes részleteket. A törvényszék a következőket állapította meg: Az őrség nem adta meg a konzulnak az őt megillető katonai tisztelgést. A konzul előbb jelt adott, aztán elhagyta kocsiját és megkérdezte azt őrt álló katonától nevét. Tökéletesen bebizonyult, hogy Rosztkovszki Halimra nem lőtt és őt semmiképpen nem sértette meg. Halim azonban többször rálőtt a konzulra. Mikor a konzul azzal, Halim odalépett hozzá, még egyszer rá lőtt, fegyvere csövét egészen a konzul fejéhez szorította és a puská túsával is ütést mért halántékára. Halim gyilkosság miatt helyeztetett vád alá. Abbasz, a másik őrt álló, aki jelen volt azért állítottatott a törvényszék elé, mivel nem védelmezte meg a konzult. A többi őrt álló, Zeinel és Asszim nem volt jelen, azonban az elsőt, aki azon fázodott, hogy társait megtegye, hamis tanúzás miatt átadták a törvényszéknek. A csendőrség vezetőjét azért helyezték vád alá, mivel erre a fontos őrségre vad albánokat rendelt, akik nem tudtak törökül. Ismael Hakki és Szalih Kadri alhadnagyokat azzal vádolják, hogy az orosz konzulátusra való közsítés alatt Nizirkova tanító előtt a gyilkosság után durva kifejezésekkel gyalázták a meggyilkolt konzult. Tefik lámpatisztogatót, aki a törvényszék előtt más tanuk vallomásaival szemben azt állította, hogy a konzul Halimot megverte és rá lőtt Halimra, hamis tanúzás miatt helyezték vád alá. A törvényszék Halimot és Abbasz halálra, Zeinel és Tefiket kényszermunkára, és pedig az elsőt 15, az utóbbit öt évre, Ismael és Szalih tiszteket a hadseregbe 16 kitesítésre ítélte. Asszimot fölmentették. Az ítéletet, miután én aláírtam, a vádlottak előtt jelenlétben fölolvasták. Hími basa aztán kijelentette, hogy Konstantinápolyból azt a parancsot kapta, hogy az ítéletet azonnal hajtsa végre. A gonosztevőket ma fölakasztották. A tisztek lefokozása ma este fog megtörténni. A vilajet csendőrségi főnöket és a bitolai csendőrszázaló parancsnokait, valamint ama század kapitányát, amelyben Halim szolgált, megfosztották állásuktól és átadták őket a törvényszéknek. Vizsgálatot indítottak arra nézve, hogy ki volt az a személy, aki a katonai pékműhelyből a konzul kocsijára lőtt.

Az engedékeny porta.

Konstantinápoly, augusztus 16.

A monasztrai haditörvényszék által hozott ítéletet és annak végrehajtását hivatalosan közölték az itteni orosz nagykövetséggel és a pétervári török nagykövetség útján az orosz kormánynál. A két tiszt lefokozása Rosztkovszki börtöntestének gyűlése miatt történt. Portakörökben, valamint diplomáciai körökben remélik, hogy Oroszország evvel az elégtétellel, valamint a felajánlott kártérítéssel meg fog elégedni és semmi esetre sem fogja kihasználni a szomorú esetet, mivel a Jildizkörok hajlandók esetleg még további követeléseket is teljesíteni.

Rendjelek — kártérítés.

Konstantinápoly, augusztus 16.

Rosztkovszki özvegye visszaküldötte férje török rendjeleit, valamint a maga Selakat-rendjét is Hími basa főfelügyelőnek.

Konstantinápoly, augusztus 16.

A meggyilkolt Rosztkovszki konzul özvegye gróf Lamsdorff orosz külügyminiszterhez táviratot írt, amelyben azt mondja, hogy meggyilkolt férje emlékének megsértése volna az, ha török pénz fogadna el. Gróf Lamsdorff a válaszában azt válaszolta, hogy fogadja el a kártérítést és bizto-

sította az özvegyet, hogy annak elfogadásával nem vesztí el a cárné protekcióját.

A legújabb engedmény

Konstantinápoly, augusztus 16.

A porta már nem ragaszkodik ahhoz az állításához, hogy Rosztkovszki konzul areul ütötte a csendőrt. Az eset illetlen leírását a monasztrai jelentés adta. Orosz adatok szerint újabb jelek arra mutatnak, hogy a merénylő alapja mégis összeeszküvés volt. Úgy látszik, hogy szándékosan nem közzétették a konzult, mivel ismerték annak temperamentumos természetét. Ezenkívül Rosztkovszki ellen a Monasztrába vezető úton állítólag két helyen vetettek tört.

A komiték-bandák üzemel.

Konstantinápoly, augusztus 16.

A Yildiz-palotába a monasztrai vilajet mohamedánjai újabb táviratokat érkeztek, amelyek panaszokat tartalmaznak a bizottságok üzemelése ellen és amelyekben azt kérik, hogy fegyverezzek föl a mohamedánokat és tömegesen használják fel őket a komiték-bandák ellen.

Konstantinápoly, augusztus 16.

A Gumendje mellett (Jenidje-Vodar kerület, Szaloniki-vilajet) egy bandával történt összelütközés alatt a fölkélek állítólag számos dinamitbombát vetettek a fölkélek detonációját még a 15 kilométernyire levő vasúti állomáson is hallották. Az a hír, hogy az adrianopoliszi vilajetben nagyobb bandamozgalom tört ki, valótlan, mert ellenkezőleg, ott jelenleg viszonylag nyugalom van. A Krusevo bevételéről szóló jelentéseket eddig hivatalosan eddig még nem erősítették meg. Török részről eredő adatok szerint Perlope környékén véres bandaharcok voltak, amelyekben a bandaveszteségei állítólag több, mint száz emberre rúgnak. A porta közlései szerint Vociszta faluban (monasztrai szandzsak, krusevói kerület) a mosé falára a macedon-bizottság tenyegető falragaszt ragasztatott ki. Florina kerületben a bizottság bandái négy malomot és számos helyen a gabonatermést föléggették. Okrida kerületben két falu lakossága, amely elmenekült, kegyelmet kért és visszatért a falvakba. Az egész szandzsakban számos török tulajdont képező majorságot égettek fel, mezőőröket és csendőroket, közöttük egy keresztényt is, meggyilkoltak, marhasordákat és élelmiszereket raboltak, a táviróvonalakat különböző helyeken ismét szétrombolták. Egyes helyek között az összeköttetés csakis a vasúti távirat útján áll fenn. A vasúti örkre állandóan lövöldöznek. Török polgári hivatalnokok és előkelőségek számos fenyegető levelet kapnak. A monasztrai szandzsakban és az azt körülvevő határidéken ugyan az utolsó napokban nem rosszabbodott jelentékenyen a helyzet, de a hamaros pacifikálás csakis önálló erélyes parancsok útján érhető el, akit telhatalommal ruháznak fel. Állítólag a holnap tartandó minisztertanácsban fognak erre nézve dönteni.

Konstantinápoly, augusztus 16.

Az angol és a francia nagykövét kormányainkál azt javasolták, hogy küldjék ki katonai attaséjukat a monasztrai vilajetbe információk beszerzése végett.

Konstantinápoly, augusztus 16.

Ma éjjel 10 órakor az Üszkübből Szalonikiba vezető vasúti vonalon Zelenikovo és Köprülü állomások között a 200-ik kilométernél dinamitmerénylőket követtek el. Egy sındar áttörte az egyik kocsit padlóját és két katonát megölt, a vasut pályavestén okozott kár azonban igen jelentéktelen. Éjjel 1 órakor egy vonaton, amely egy gépből és két kocsiból állott, katonák megvizsgálták a vasútvonalat és a 214-ik kilométernél egy dinamitmerénylőre szolgáló nagy készületeket találtak, amely részben fölrobant és e közben egy katonát a pályasírból megölt, négy katonát pedig megsebesített. Három katonát még hiányzik. Ennek következtében egyelőre beszüntették a további csapatszállításokat Üszkübből. A vaspályának a törökök által való felügyelete elégtelennek bizonyult. A keleti vasut igazgatósága a közmunkaügyi miniszteriumtól biztosítékot kíván a forgalom biztos lebonyolítására nézve, mivel máskülönben az üszkü-szalonikii vasúti vonalon kénytelen volna az éjjeli szolgálatot beszüntetni. Különböző helyeken talált fel nem robbant dinamit bolgár írásjeleket találtak.

Athén, augusztus 16.

Ralli miniszterelnök néhány követel folytatott beszélgetése során azt mondotta, hogy a Balkán-félszigeten a béke veszélyben forog, mivel a görögök és törökök Macedóniában semmiképpen sem szenvedhetnek tovább a bolgárok alatt és megtorláshoz fognak nyulni.

Orosz hadtájak megjelenése.

Pétervár, augusztus 16.

A hivatalos lap jelenti: A konstantinápolyi orosz nagykövét Sebastopolból azt a jelentést kapta, hogy a fekete-tengeri hajóraj egy osztagja a török vizekre indul.

A bolgár kormány jegyzéke.

Szófia, augusztus 16.

Az Agence Telegraphique Bulgare jelenti: A bolgár kormány a folyó évi június 16-án körjegyzéket küldött Bulgária külföldi képviselőinek, amely szerint a bolgárok ildözése Törökországban ismét megkezdődött s a melyben a bolgár kormány visszautasítja a fejedelemség ellen emelt vádakait, amelyek szerint Bulgária felelős a török vilajetekben kitört zavargásokért. E jegyzék megerősítésül most a bolgár kormány a hatalmasságoknak egy memorandumot küldött meg, amelyben részletesen felsorolja azokat a tényeket, amelyeket a kormány a macedóniai fölkelés igazi okáinak tekint.

HIREK

Budapest, augusztus 16.

— Személyi hírek. Jenő főherceg ma reggel Ischbe érkezett 10 óra 15 perckor a saizkamerguti vasúttal ismét utazott. — Lajos Viktor főherceg ischbe érkezett. — Maria Valéria főhercegnő és gyermekei, és valamint Lipót bajor herceg és Gizella bajor hercegné ma Ischből Bécsbe érkeztek. — Hieronymi Károly ma reggel Marébadából Budapestre érkezett.

— A király születése napja. Az óbudai izraelita hitközség e hó 17-ikén este 7 órakor a király születése napjának előestéjén ünnepélyes istentiszteletet tart, amely alkalmával dr. Adler Ilés főrabbi mondja az ünnepi beszédet.

— A cár Bécsben. Bécsből jelentik, hogy a cár Rómába való utazása alkalmával Ferenc József királyt is meglátogatja. A cárt ez alkalommal Lamsdorff külügyminiszter fogja elkísérni. A bécsi látogatás híret a külügyminisztérium is megerősíti azzal a hozzáadással, hogy a cárt október folyamán lesz királyunk vendége.

— Nagy Boldogasszony napja. A budavári koronázó Mátyás-templomban nagy fényvel ünnepelték meg szombaton Nagy Boldogasszony napját, a templom védőszentjének emléknapját. A templom zsúfolásig megtelt a várbeli előkelő közönséggel. Teljes számban jelentek meg az első kerületi előjáróság tisztviselői. Dél előtt 11 órakor volt az ünnepi istentisztelet, melyen dr. Kohl Medárd püspök pontifikált Klinda Teofil kanonok, Krissán Mihály pápai kamarás, szeminárium igazgató, Andor György primási titkár, Berger Márk ceremoniarus és dr. Nemes Antal budavári apátipéanos segédletével. A templomi ének- és zenekar Vavrincz Mór főgyőzai karnagy Es-dur miséjét adta elő. Este a Mátyás-templom erkélyén toronyzene volt, melyet a bástyán és a Szentháromságterén rengeteg közönség hallgatott végig. A katonai zenekar ez alkalommal csakis régi magyar egyházi darabokat játszott.

— Berlioz szobra. Grenobleból táviratozzák: Ma leplezték te Hektor Berlioz emléksobrát nagy ünnepség keretében, amelyen jelen voltak Ausztria, Németország és Olaszország képviselői is. Dr. Weingartner udvari karmester, Németország kiküldötte, nagy palmaággat helyezett a szoborra, amelynek német birodalmi színű szalagjain a következő felirat díszlett: A halhatatlan mesternek. E felhívatalos táviratban Ausztria alatt természetesen Magyarország is értendő, mert tudunkkal a magyar zenovilág is képviselve volt a lelepezés ünnepén, kegyeleiből a nagy francia zeneköltő iránt, aki a Rákóczi-indulót gyönyörű hangszerelemmel nemzeti közkinccsével emelte Berlioz 1845-ben Pesten járta alatt jegyezte föl a Rákóczi-indulót és remek hangszerelő tehetségével beleszórt a Faust elvárhazsára című drámai legendájába. Berlioz Erkel Ferencnek ajándékozta az eredeti vezérkönyvet.

— Ebéd a miniszterelnöknel. Gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök a jövő kedden, a király születésnapján ebédel ad, amelyre hivatalosak a polgári, egyházi és katonai hatóságok vezetői.

— Új bíborosok. Rómából táviratozzák: Mint a Tribuna jelenti, msgr Merry del Vait, Callegasit Bonazzit és Pericol t bíborosokká fogja a pápa kinevezni.

— Bucsú a Belvárosban. Szombaton. Nagy Boldogasszony napján tartották meg a főváros legcsöndesebb kerületében, a Belvárosban a szokásos bucsú a legnagyobb csöndben. Semmi sem árulta el külsőleg az ünnepet, amelynek csak egyházi része volt s az a főpábiai templomban folyt le. Reggel 6, 8, 9 és 12 órakor csöndes misék voltak s 10 órakor tartották az ünnepi zenés misét, amelyen a templomi ének- és zenekar Szauthner Zsigmond karmester vezetésével Zeller E-mol miséjét adta elő, Tizenegy

órákor Horváth József lendülettel prédikációt tartott s a buscut négy órákor ünnepléses itániával fejezték be.

— **Tudományos expedíciók.** *Krisztianidól* jelentik: a *Verdensang* című lapnak *Tromsából* két jelentése szerint oda egy halászhajó érkezett, amely híreket hozott *Útje* grönlandi expedíciójáról. Az expedíció 1902-ben nem tudott eljutni Grönlandba és a Spitzbergákon telelt át. A hajó legénysége erősen szenvedett skorbut miatt. *Két emiér meg is halt.* A halászhajó szakmánya csekély. — *Havreből* táviratoznak: *A Le Français* hajó dr. *Charcot* délsarki expedíciójának tagjaival ma délután indult el nagy néptömeg jelenlétében, de a rossz idő miatt kénytelen volt a kikötőbe visszatérni.

— **Santos Dumont léghajója.** *Párisból* táviratoznak: *Santos-Dumont* a *Matin* egy munkatársa előtt kijelentette, hogy augusztusban nem száll fel többé, hanem csak szeptember elején. Ez alkalommal 10. sz. léghajójával fog felszállni és utasokat is visz magával. A léghajónak három gondolája lesz, amelyek mindegyike négy személyt vihet magával. Katonai próbafelállítások csak akkor fognak megtörténni, ha *Hirschauer* kapitány már beterjesztette jelentését a hadügyminisztériumhoz.

— **A nyomdászok kongresszusa.** *A magyarországi lényvnyomdászok és betűöntők* szombaton és vasárnap tartották első országos kongresszusukat az újvárosi házban. Résztvettek ezen a kongresszuson az ország összes nyomdászai kiküldöttek által. Összesen 57 város 61 megbízottal képviseltette magát. Budapest székesfőváros nyomdászait és betűöntőit 19 kiküldött képviselte a kongresszuson.

Kézzel délelőtt 9 óra után nyitotta meg a kongresszust *Groszmann* Miksa. Ezt megelőzőleg azonban a sakegyleti dalárdára énekelte el a *Munkáshimnusz*. *Groszmann* üdvözlő szavai után megválasztották a kongresszus elnökévé *Groszmann* Miksát, alelnökévé *Peidl* Gyulát, a *Typographia* szerkesztőjét s jegyzőjévé *Israel* Jakabot. Ezután a kiküldöttek terjesztették elő jelentéseiket a munkaviszonyokról s az árszabályzatról. A napirend következő pontja volt a vidéki ügykezelési szabályzat ismeretése. *Lerner* Dezső előadó magyarázatai után a kongresszus a kidolgozott ügyviteli szabályzatot elfogadta részletes tárgyalással. A déli szünet után folytatott tanácskozás alkalmával *Peidl* Gyula mint előadó ismertette a vidéki árszabályokat.

Vasárnap reggel folytatta a kongresszus tanácskozásait. *Lerner* Dezső előadó ismertette a munkanélküliek segélyének újabb szabályzatát. Az előadó nem tartja ez idő szerint még kivethetőnek a munkanélküliek segélyének felemelését, miért is ajánlja, hogy az eddigi szabályzat továbbra is fennmaradjon. *Stösser* Adolf kívánja, hogy amennyiben a sakegylet már 3000 tagra felszaporodott, az új, teljesebb segélyszabályzat léptessék életbe. A kongresszus az előadó javaslatát tette magáévá. A jegyző, *Israel* Jakab felolvasta ennekutána a beérkezett számos üdvözlő táviratot és levelet.

Rothenstein Mór ezután a munkásvédlemlről tartott előadást. Ennek keretében előterjesztette a kereskedelmi minisztériumból intézendő memorandum szövegét is. A felterjesztés kívánja, hogy a nyomdai ipar gyakorlása a képzéshez kötött iparok közé vételessék fel. Kívánja továbbá, hivatkozással a számos munkanélküli, hogy a törvényhozás taktikai törvénybe iktassák a 8 órai munkaidőt. Elvárja, hogy a munkás-törvény olyaténképp módosítsassék, hogy a tanonc 13 éves korán alul éjel egyáltalán nem, nappal pedig napi 8 órán túl ne legyen foglalkoztatható. Kívánja a főnökök és munkások szakszervezetéből alakított békéltető-bizottság szigorú alkalmazását és az ipari bíróságoknak alkotását. Végül az ipartörvény revízióját és szigorú végrehajtását követeli a memorandum, melyet a kongresszus nemí javítással magáévá tett, az elnökséget bízva meg annak benyújtásával. A délutáni ülésen *Schwarz* Ambrus az ipartörvény revíziójáról tartott előadást, érdekesen lejegyezte az ipartörvény hiányait, követelem, hogy az 1884. XVII. törvények módosítás-sék] munkaképtelenség és baleset esetére kötelező törvényes biztosítás a munkaadó részéről kötelezővé tételessék. Az erről szóló határozati javaslatát a kongresszus egyhangulag magáévá tette.

Ezután, mint a két napos kongresszus utolsó pontja, az indítványok következtek. A budapesti központ indítványára a kongresszus kimondta, hogy egy szolgálati szabályzat megalkottassék, a soprani küldötti javaslatára. hogy a vidék nagyobb nyomdászvárosaiban vidéki központok létesítsenek. A békésmegyei, gyomai csoport indítványozta, hogy a helyi ügyminiszter a ma rende-etének, mely szerint az állami hivatalok a szükséges nyomtatványukat székhelyükön készíttessék el — érvény szerzessék. Az elnök záróbeszédével a két napos kongresszus véget ért.

— **Szerencsétlenül járt vasuti kalamas.** *Máramaros-Szigetre* e hó 12-én reggel 1/2 órákor egy tehervonat érkezett be, melyet *Fuchs* Ede vonatvezető vezetett, ki amint *Máramaros-Szigeten* átadta a vonatot, azonnal vissza akart térni a pár perc múlva induló vonattal. Figyelmeztették, hogy a rendes vonat már elindult s alig érhető el. A gyakorlati vonatvezető nevetett és meg akarta mutatni, hogy szokott ő ilyen esetekben tenni. A mint azonban az utolsó-előtti kupéra felugrott, elvesztette az egyensúlyt és a vonat kerekéi alá került. Azonnal szörnyet halt.

— **Két millió dollár egy újságíró-iskolára.** *New-Yorkból* táviratoznak, hogy *Pulitzer* a newyorki *World* kiadója 2 millió dollárt juttatott a kolumbiai egyetemhez egy újságíróiskola föllállítására. Ez az iskola kapcsolatosan lesz az egyetemmel. *Pulitzer* tudvalegőleg Magyarországból került Amerikába és ott a *World* alapításával nagy vagyona tett szert. Magyar emberek közül az egy *Munkácsy* látta pénzét, akinek 10.000 dollárt fizetett a felesége arcképeért. E művet a nagy mester Budapesten is kiállította.

— **A tisztikar és a Himnusz.** *Zomborból* táviratoznak: Tegnap lelkes tüntetés volt Zomborban a katonazenekar mellett. A cs. és kir. 33. gyalogezred, *Zombor* háziere a gyakorlatok miatt Szabadkán van jelenleg összpontosítva és ebből az alkalomból az ezred egész tisztikara a zenekarral átrándult Zomborba. A zenekar délután a városi díszteremben hangversenyt rendezett, melynek folyamán csupán szép magyar nóták mellett a *Himnusz* is játszotta. Az első akkor-dok elhangzásakor a tisztikar fellépett és erre a példára az egész közönség állva hallgatta meg a zenét és a közönség azután természetesen harsányan megénezte a zenekart.

— **Halálhír.** *Várady* Lípót, a volt Buda főváros első és utolsó főmérnöke, a folyó hó 9-én 85 éves korában elhunyt. Az ötvenes évek elejéig Budának nem volt rendszeresített mérnöke, csak magánmérnököknek adott munkát évi átalányösszegért. Az elhunyt is így működött eleinte és csak az ötvenes évek elején rendszeresítették állását, mely azonban 1873-ban Budapest alakításakor megszűnt. Ekkor ő is nyugalmába lépett.

Özvegy Rápoly Gyulán, született Nagy Malvin életének 62-ik évében meghalt Budapesten.

— **Miliók a levegőben.** A dohányjövődéki igazgatóság téleves statisztikai kimutatása érdekes képet nyújt arról, hogy Magyarország lakossága milyen összegeket költ dohányra. A burnótözsét már kevésbé kedvelik s minis végeig csupán 29.809 kilogrammot adtak el. Mindjában tért hódít a magyar dohány, melynek mindinkább több kedvelője akad. Dohányból eladtak 237.364.109 csomagot. Szivarból elkel: *Regalitis* 1.868.000, *Trabukó* 11.003.609, *Britanika* 1.520.400, *Millaresz* 441.000, *Operasz* 498.000, *Kuba* 36.131.400, *Porkor* 37.316.300, *Virzsinia* 7.294.850 (finom) és 1.036.360 (*Brazil*). Róvid 119.429.975, *Hosszu* 18.281.500. Összesen 244.099.825. Cigarettekből elfogyott: *nilus* 299.960, *stambul* 3.131.800, *szultán* 10.351.200, *hunnia* 1.297.903, *memfis* 2.009.900, *hőlyg* 239.860.250, *hercegovinai* 11.302.600, *sport* 18.562.800 *jenidje* 13.191.000, *drama* 167.049.500, *virzsinai* 69.204.600, *magyar* 101.518.200. Összesen 633.279.710. Ezeket a hatalmas mennyiségeken kívül tömérdek havanna szivart bel- és külföldi különlegeségeket adtak el, amelyekért 51 millió, 552 ezer 534 korona és 18 fillért vetek be.

— **Posztulás Jamaika szigetén.** Az Antillák gyöngyét rémséges katasztrófa érte tegnapelőtt. Nagy szélvihar vonult el fölőtte, amely a londoni gyarmatügyi minisztériumhoz érkezett jelentés szerint betven emberéletet oltott ki. A sebesültek száma felülmúlja a hatszázat. A sziget keleti része teljesen elpusztult, úgy, hogy a kárt nyolcvan millió koronára becsülik. A fővárosban *Kingston*-ban elpusztult a gáz- és vízmű, *Port Antonio* kikötővárosban hat ház kivételével valamennyi romba dült.

— **Összegett leányok.** *Singer* Sarolta varrónő tegnap este a *Hársta-utca* 45. számú lakásán spiritusz gyorsforralón tejet melegített. A láng belekapott a ruhájába és a szerencsétlen leány veszedelmesen összeégett. Segítségére sietett a nála látogatóban volt *Szikora* Zsófia barátinője, aki szintén súlyosan megégett. Mindkettőjüket a Rókus-kórházba vitték. — *Ugyancsak* a gyorsforralótól égett össze *Csekő* Ilona. tizenhárom éves leányka, apjának, aki hivatalnok, *Elemér-utca* 30. számú lakásán. A mentők a Rókusba vitték.

— **A kellemetlen vendég.** *Csilling* Kálmán vendéglős az északra bezárt Rottenbiller-utca 1. szám alatt levő kocszmáját és nyugalomra tért. A kocszmából egyszerre valami gyanús zajt hallott. Gyertyát gyújtott és átvizsgálta a helyiséget. Nagy meglepetéssel látta, hogy a divány alatt egy torzonborz alak kuporog. Lármát csapott, amire előbújott az éjjeli látogató. A vendéglős a kellemetlen vendéget átadta egy rendőrnek. A rendőrség megállapították, hogy *Malik* András 22 éves rovott múltú boltiszolga. Azt mondja, hogy részeg volt és úgy került a divány alá. A rendőrség ennek dacára letartóztatta.

— **Betűrés a bolgár fejedelem kupéjában.** A miskolci rendőrség táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy *Miskolcra* *Ferdinánd* bolgár fejedelem máhakoosíját ismeretlen tettesek feltörték és abból a fejedelem ezüst cimereit kivert börtöndíjt ellopták. A börtöndben nagy összeget érő ezüst evőeszköz volt. A rendőrség széleskörű vizsgálatot indított.

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Berlinből* táviratoznak: *Gross-Lichterfelde* és *Teltow* között, *Berlin* közelében, ma délelőtt összeütközött két vonat, amely alkalommal három személy súlyosabban és hatan

könnyebben megsérültek. Két mozdony és két személykocszi erősen megrongálódott.

— **Letartóztatott szabó.** A rendőrség az ügyezőség megkeresésére hámis bukás miatt letartóztatta *Krausz* József 33 éves szabót, akinek a *Műzeum-körút* 35. szám alatt volt az üzlete.

— **A párisi nagy szerencsétlenség.** Tegnap történt meg a *Metropolitain* vasut ana részének read-óri bejárása, amelyen a szerencsétlenség történt. A helyezini szemlére kirendelt törvényszéki bizottság kihallgatta a szerencsétlenül járt vonat gépmesterét, hogy a katasztrófa keletkezésének okát megállapítsa. *Chauvin* gépész kijelentette, hogy magát a gyulladási egy, a vezetékvágányra hullott ércdarab folytán történt rövidzárlat okozta, de a baj megtörténhetett volna másként is, mert kocsijának gépje nem működött szabályszerűen. Ezt ő már hét-öt dében jelentette is, a gépeit javításba is vették, de a javítás nem volt alapos. Mikor ő a gép szabálytalan működését észrevette, a harbesi állomáson kikáltott az állomásfőnöknék, hogy nyissa meg előtte a vonalat a *bellevillei* kocsialomásig és adjon elegendő áramot, hogy hűbás gépével az állomást elérje. Kérését nem teljesítették, ellenben bevárták az 52. számú vonatot és az ő vonatát azral tolat-ták tovább. Nekem abban a pillanatban megszűnt a felelősségem, — mondta *Chauvin* — a tűz a menilmontanti állomáson tört ki, úgy hogy a kábelek rövidzárlat kaptak. De ehhez nekem már semmi közöm sincs, mert a vonat vezetésének felelőssége akkor már az 52. számú vonat gépészét terhelte. A katasztrófa még egy áldozata van és pedig *Bloch* újsághiordó, akinek még holttestét sem találják meg. Hozzávetőleges számítás szerint a *Metropolitain* vasut igazgatóságának közel két millió franknyi kártérítést kell majd a szerencsétlenség áldozatainak örököszei számára kifizetni. Ennek az összegnek egy-része a társaság részéről minégy 230.000 franknyi biztosításokkal fedezve van. A többit azonban, tehát 1.760.000 frankot a folyó bevételéből kell majd fedezni, mert erre tartalékalap nincs.

— **Életuntak.** A Hungária-uton, a *Gregersen-féle* fatelpelen egy fára felakasztva, holtan találták *Szeckó* Béla 20 éves gyármunkást. Hátrahagyott leveleiben azt írja, hogy szerelmi bánata kergette a halálba. Holttestét a törvényszéki orvosaim intézetbe vitték. — *Özvegy Győri* Pálné, született *Hudoba* Erzsébet napásznosnő tegnap a temetőben férje sírján marólugot ivott. A Rókus kórházba vitték. Férjét nagyon szerette és nem akart nélküle élni. — *Özvegy Kerek* Geregyéné, született *Labida* Zsuzsanna cseléd az este a *Vámbácz-teri* hajóállomásról a *Dunába* akart ugorni. A járókelők azonban észrevették sőtét szándékát és megakadályozták az öngyilkosságot. — *Krausz* Nelli tizenhétéves háziálcány *Vioa-utca* 8-dik számú lakásán tegnap szublimát-pasztilát vett be. A mentők a Rókus-kórházba vitték. Az anyja szüléssén és a mérget annak táskábjából vette ki. — *Bota* Zsuzsanna 36 éves cseléd *Ákácfa-utca* 45. számú lakásán marólugot ivott. A Rókus-kórházban apólják. — *Simkó* József 14 éves egyenruha-szabó tegnap délután a cinkotai helyiérdekű vasutról öngyilkossági szándékából leugrott. Könnyebb zúzó-dásokkal a Rókus-kórházba vittek.

(x) **Magyar Tomaszalak.** 17—22% Pz Cs 75% porfinomságban 7% citronsavb. oldhat s legolcsóbban ajánl *Sátori* Mór, Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Nyiltér.

Óvja az egészségét!

Ezerrel több kiváló orvos ajánlja!

Arjegyzés kívánatra mindenható díjmentesen küldetik. Vidékre 25 pengő árúvelek itadák: a fuvardíjat oda és az árus üvegcséket vissza Szécsi új

SZT. LUKACSFÜRDŐ KUTYALLALAT BUDÁN.

(Az s rovat alatt költötteknek sem tartalmáért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

FŐVÁROS

(*) **Rökk Szilárd** alapítványát *Rökk* Szilárd, a nagy emberbarát, a cselédek jóvoltáról sem feledkezett meg. Nagyobb alapítványt tett, amely évente 377 korona kamatot hoz s amelyet cselédek nevelésére s jóérköszű cselédek jutalmazására kell fordítani.

A pénzt a székesfőváros tanácsa kezeli s a kamatokat nyilvános pályázat útján adja ki, még pedig akként, hogy az összeg felét olyan testületek és intézetek kapják, amelyek cselédnek nevelésével és oktatásával foglalkoznak. Az alapítvány kamatainak második feléből a fővárosban alkalmában levő férfiak és nőcseledek, számszerint 12-án részesülnek egyenként 100—100 korona jutalomban, amit a tanács a közjótudományi bizottság meghatalmítása után ad ki. A vonatkozó kérvényeket, kellőleg felszerelve, szeptember 1-éig lehet benyújtani az illető kerületi előjárósághoz. A jutalmat szeptember 25-én, Rókk Szilárd halálánaphoz adja ki a tanács ünnepiesen.

Ugyancsak Rókk Szilárd a fővárosi tisztviselők és szolgák szegénybőrsu özvegyei és árvái részére is tett alapítványt, amelynek a kamataiból a tisztviselők árvái vagy özvegyei 200 koronát kaphatnak, a szolgák hozzátartozói pedig 80 koronát. A segélyösszeget csak az évről évre adományozza a tanács. Pályázni november 25-éig lehet, a központi városbázán levő iktatóhivatalhoz intézett kérvényben.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Pesti nők.** Ezzel a címmel szombaton először került színre a Városi Színházban *Lehár* Ferencnek, a *Drótostól* diadalmas szerzőjének, *Wiener Frauen* című operettje. A színlap nem említi a libretto-szerzőjének nevét, nincs is rá szüksége. Sok erőszakkal és igen nagyon vékony eredménnyel van összeháklóva a szöveg, melyen se *Feld Aurél* ügyes fordítása, se *Méres Adolf* jól pattogó versei nem tudtak lendíteni. Annál jobb az operett zenéje. Kiváló zenetudó elméből, meleg kedélyből való munsika ez telve finomsággal, ötlettel és kellemesen váltakozó hangulatokkal. Majd érdekesen lejt, majd pajkosan szökdel, itt légy merengéserő csábít, ott vidámságra tüzel. És mindezeknek az élelken kergetőző érzéseknél e kifejezésében biztosan rendelkezik az instrumentumok töltöttségével. A *Pesti nők* egyes zeneszámaiban néha reminiscenciák oserdülnek meg a *Drótostól*-ból, de hát ez is *Lehár* Ferencé, ezt is szívesen hallgatjuk. A partitúra egyik-másik részét több zenekar már előbb is játszotta, s most, amikor alkalmunk van az egészen gyönyörködni, csak erősödik bennünk a sajnálkozás azon, hogy ezt a mi vérünkben való zeneszerzőt nem tudjuk a magunk számára lefoglalnivali. Egyébiránt a darab előadásával a színesek nem erőltették meg magukat. A közönség elismerő tapsait csak *Gyöngyi Izsó* érdemelte meg, aki egy pulya zongorahangoló szerepében sok derűt fakasztott. *Donath* Ede dirigálta a zenekart nagy intelligenciával és erős fegyvellemel. A színház különben zsúfolásig tele volt és a tikkasztó forróságban is élvezettel hallgatta *Lehár* szép zenéjét.

SPORT

**** Nemzetközi uszóverseny.** A Magyar Uszóegyesület versenyei mindig jól szoktak sikerülni, akár házi, akár nemzetközi jellegűek legyenek azok. A Magyar Uszó-Egyesület ma már olyan gárdával rendelkezik a sportnak minden ágában, hogy egymaga állíthat ki bármely versenyhez elegendő számú versenyzőt. A mai mérkőzésen azonban a többi hazai egyesületek is szép számmal vettek részt s az érdekes versenyt igen nagy közönség nézte végig mindkét napon. Legnagyobb érdeklődést a „Magyarország uszóbajnoksága” szám keltette, melyre a bécsi hírs bajnok, *Milella* is benevezett. Három indultak: *Milella*, *Balaton* (Gräfl) *Károly* és *Kis Géza*. Mindjárt indulás után *Kis Géza* vette át a vezetést és osodálatosan nyugodt tempóval haladt zsinórnyeresen a pálya egyik végétől a másikig. Az 1600 méter felénél már egész hosszúan verte *Milella*-t és félhosszal *Balaton*-t; a 21-ik fordulónál *Milella* 1/4 hosszal verve s a tempót nem bírva, kiállott, szintugy a 28-nál *Balaton* hagyta ott a pályát. *Kis Géza* gyönyörű végspurttal, a közönség üdvözlésére között lejezte be az uszást s új magyar rekordot csinált. Idő: 27:14¹/₂; (előbbi rekord 27:40 mp.)

Második napon a Porzsoló emlékversenyhez *Milella* ki sem állott s így *Kis Géza*val csak *Balaton* próbált megküzdeni, azonban sikertelenségét belátván, a 12-ik fordulónál kapitulált s így *Kis* ismét egyedül lejezte be a versenyt és a 804⁵/₈ távra is rekordot teremtett. Idő: 18:26¹/₁₀ (előbbi: 18:38 mp.)

A többi versenyszámok is igen szép eredménnyel végződtek, különösen pedig Magyarország uszóbajnoksága 100 méteres, melyet *Halmay* nyert meg könnyen dr. *Bigelbauer* Árpád ellenében.

A második napi versenyszámokat vizipóló-mérkőzés fejezte be, melyben a *Kis Géza* által vezetett „hajadonok” csapata győzött a *Balaton* és *Milella* csapatjával szemben 3 : 4 arányban.

Nyári löversenyek.

— Első és második nap. —

Budapest, augusztus 16.

Mikor szombaton délután megjelentünk a ligeti zöldelő versenyterén, semmi, de semmi udjónság nem köszöntött. A gyepszőnyegen ugyanazok a hölgyek sétáltak, mint tavasszal, ugyanazok az alsószoknyák suhogtak, az ajkakon ugyanazok a mosolyok, a tribünökön a régi ösmerősök... Ah! A löversenyter képe sohasem változik meg, legfőképpen egy-egy fogadó, egy-egy ló tűnik el vagy megy tönkre, de a gépezet ugyanaz marad. Az izgalmakat megszokja az ember, a finishek többé nem érdekelnek... és mégis, ki tudja miért, ki tudja hogyan, aki egyszer kikerült a versenyterre, egyhamar nem szokik el onnan.

Hogy bürzei nyelven szójunk, az üzlet kissé lanyhán indult. Az olcsóbb helyek se voltak zsúfolva, de a nagytibün meg éppen nagy házagokat mutatott. Hiába, nyár van s a kis parlamenti szünet meglátszik a versenyterén is.

Szombaton rekkenő hőség, vasárnap ószi szellők, az idő is szeszélyes, mint a lovak és az asszonyok. Ámbár a lovakra ezáltal nem lehet nagy panasz, mert a jelentős futamokban favioritok győztek, még pedig az Üchtritz-istálló crackjei: az igazgatóság díjban *Passé partout*, a kísérleti versenyben pedig a gyors, speedes *Lili*.

A versenyek hősei *Taral* és *Adams*, kik a többieknek alig adtak egy kis helyet. Nevezetes volt még szombaton *Blockberg* 20-szoros kvótája, mely bizonyára csak azért esett meg, hogy az outsider-játszók el ne kedvetlenedjenek.

Különbben pedig a bírói páholy oldalán ki van ragasztva, hogy egy jegygyűri és egy kulcs elveszett s átvehető a pénztárnál. Hogy egytűvé tartoztak-e, vagy nem, azt azokra bizzuk, kik szeretik a szerelmi idilleket.

A futtalás részletes eredménye a következő:

Első nap.

I. Donai díj. Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. Mrávik P. **Cipész**-e (Cowmann) első, Sobri (Lovász P.) második. Queen's Daughter (Fries) harmadik, azután *Battenberg*, *Galante*, *Marineur*, *Suny*. Totalizátor: 10 : 14. Helyrefogadások: I. 50 : 60. II. 50 : 134. III. 50 : 84.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Andrásy G. **Orion**-ja (Spencer) első, *Midas* (Taral) második, *Nogood* (Milburn) harmadik, azután *Matchboy*, *Busento*, *Futótűz*, *Barkóczy*, *Marginec*, *Rhapsodie* II., *Amrasz*, *Jász*. Totalizátor: 10 : 26. Helyrefogadások: I. 50 : 76. II. 50 : 140. III. 50 : 238.

III. Igazgatósági díj. Díj 3000 korona értékű tiszteletdíj és 3000 korona a győztesnek, 1600 korona a másodiknak, 600 korona a harmadiknak. Távolság 1500 méter. *Báró Üchtritz Zs.* **Passé partout**-ja (Taral) első, *Barbarossa* II. (Holmes) második, *Vig* (Barker) harmadik; azután *Jacobinus*, *Royal Flush*, *Kiss me*, *Donai*, *Három a tánc* *Mayor*, *Ballada*. Totalizátor: 10 : 29. Helyrefogadások: I. 50 : 80. II. 50 : 90. III. 50 : 242.

IV. Nyeretlen kótévesek versenye. Díj: 3000 korona. Távolság: 1000 méter. Capt. **George Blockberg**-je (Sonthey) első, *Réve d'or* (Bonta) második, *Gute Gabe* (Taral) harmadik, azután *My Box*, *Bizibuzi*, *Géta* elf, *Butör*, *Buhemund*, *Csiritz*, *Dongó*, *Garas*, *Pongyola*, *Csevek*. Totalizátor: 10 : 303. Helyrefogadások: I. 50 : 172. II. 50 : 66. III. 50 : 76.

V. Kótévesek elődversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1003 méter. Egyedi L. **Fogyoly**-a (Biehler) első, *Eitel* (Neumann) második, *Pipircz* (Pretzner) harmadik, azután *Telramund*, *Mandoline*, *Orner Tyrann*, *La Plata*, *Polenta*, *Kigyó* és *Celeritas*. Totalizátor: 10 : 65. Helyrefogadások: I. 50 : +2. II. 50 : 72. III. 50 : 354.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Szemere M. **Perlasza** (Bonta) első, *Ladon* (Kvarik) második, *Curieuse* (Pretzner) harmadik. Azután: *Phüster*, *My Lady*, *Légyóit*, *Reineclande*, *Susárló*. Totalizátor: 10 : 24. Helyrefogadások: I. 50 : 68. II. 50 : 178. III. 50 : 80.

VII. Welter-handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1100 méter. Gró Bauhany Elemér **Marcheuse**-je (Huxtable R) első, *Takaros* (Neuhoid) második; *Tulia* (Lewis) harmadik. A után: *Bonbon*, *Agnes*, *Othmar*, *Tepla*, *Thibet*, *Pro gaiety*, *Alföld*, *Gyöngyvirág*, *Muslica*, *Külföld* II. Totalizátor: 10 : 38. Helyrefogadások: I. 50 : 78. II. 50 : 833. III. 50 : 98.

Második nap.

I. Nyeretlenség díja. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. *Báró Königsrarter H. Victoria* reglaja (Adams) első, *Sárkány* (Taral) második, *Veinard* (Lewis) harmadik. Azután: *Caserta*, *Gigi*, *Bartalomeo*. Totalizátor: 10 : 55. Helyrefogadások: I. 50 : 130. II. 50 : 244.

II. Elsődik handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Gróf Peacesevich A. **Fautrage**-ja (Adams) első, *Nelusco* (Spencer) második, *Henry Clay* (Huxtable) harmadik. Azután: *Tercsi*, *Marconi*. Totalizátor: 10 : 140. Helyrefogadások: I. 50 : 266. II. 50 : 348.

III. Államdíj. Díj 4000 korona, távolság 2400 méter. Gróf Forgách J. **Pázmánja** (Adams) első, *Per-*

haps (Taral) második, *Topaze* (Lewis) harmadik. Több ló nem futott. Totalizátor: 10 : 18.

IV. Nyári kísérleti verseny Díj 10 000 korona, távolság 1100 méter. *Báró Üchtritz Zs. Lille* (Taral) első, *Belle of Hernalis* (Adams) második, *Bon soir* (Cleminson) harmadik. Azután *Hirmondó II.*, *Columbia*, *Barna bimbó*, *Taivolta*, *Jacqueline*, *Salute*. Totalizátor: 10 : 28. Helyrefogadások: I. 50 : 72. II. 50 : 72 és III. 50 : 82.

V. Kiskotai díj. Díj 3000 korona. Távolság 1100 méter. *Báró Üchtritz Bon amieja* (Taral) első, *Parányi* (Van Dusen) második, *Berce* (Cowman) harmadik. Azután: *Bogár*, *Reveil amer.* Totalizátor: 10 : 12. Helyrefogadások: I. 50 : 64 és 60.

VI. Nyeretlen elő kótévesek handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Luzenbacher M. Candrya* (Van Dusen) első, *Áldozat* (Taral) második, *Carmagnole* (Spencer) harmadik. Azután: *Granda*, *René*, *Afrancanus*, *Tövis* és *Snip-snap*. Totalizátor: 10 : 41. Helyrefogadások: I. 50 : 84. II. 50 : 90. III. 50 : 194.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1400 méter. Capt. *George Baltimoreja* (Krouzil) első, *Nogood* második, *Babatündér* (Lewis) harmadik. Azután *Perlasz*, *Latourdie*, *Hozsi*, *Biztos*, *Condotiere*, *Marcheuse*. Totalizátor: 10 : 49. Helyrefogadások: I. 50 : 82. II. 50 : 104. III. 50 : 83.

TÁVIRATOK

Fort de France, augusztus 16. *Martinique* szigetén pusztító ciklon vonult végig, aminek következtében öt személy életét veszítette, huszan pedig megsebesültek.

Páris, augusztus 16. Mint a lapok jelentik, *Feigue* tábornokot a 9. hadtest parancsnokát valószínűleg ki fogják nevezni Páris kormányzójává.

Az új szerb kormány.

Belgrad, augusztus 16. Az Avakumovic-kabinet rekonstrukciója be van fejezve. Új miniszterekkel töltötték be a hadügyi tárcát, nevezetesen *Solarovic* ezredessel, a pénzügyi tárcát *Borisavljevic* Sándor főiskolai tanárral, a közoktatásügyi tárcát *Ruzics* Dobrasz tanárral és az igazságügyi tárcát *Jovanovic* Mihály osztályfőnökkel. Az új kabinetben már nincsen független radikális. *Solarovic* hadügyminiszter a folyó évi június hó 11-ike óta a dunai hadosztály parancsnoka volt. Úgyes tüztérítéskent tartják. Sándor király házasságáig ennek első hadsegéde volt. *Jovanovic* igazságügyminiszter (radikális) 1891-ben Belgrad polgármestere volt. *Borisavljevic* pénzügyminiszter (liberális) június 11-ike után lépett be az államtanácsba. Már irodalmilag is működött. *Ruzics* közoktatásügyi miniszter (radikális) gimnáziumi tanár, a stárium idején kétévi börtönrre volt elítelve. Szintén irodalmi működést fejtett ki. Hír szerint *Ribarac* és *Radovic* visszautasították a nekik folajlott igazságügyi tárcát. A lapok csak egész röviden foglalkoznak a válság megoldásával, mivel az csak dőlben következett be. A *Beogracka Novine* azt hiszi, hogy a válság megoldásának módjával csak a független radikálisok nyertek, mivel most a választási agitációra szabad kezük van.

Új egyenruha a francia hadseregben.

Páris, augusztus 16. A *Figaro* jelenti, hogy *Negrier* tábornok kívánására a 21. gyalogezred egy százada az új egyenruhában fog részvenni a nagy hadgyakorlatokon. A hadgyakorlatok után *Negrier* tábornok jelentést fog tenni a hadügyminiszternek az új egyenruha célszerűségéről. E jelentéstől fog függni, vajjon behozzák-e ezt az egyenruhát vagy sem.

Lebudy a Humbert-pörben.

Páris, augusztus 16. Több lap azt írja, hogy az a személy, akiről *Humbert* asszony a kilátásba helyezett szenzációs leleplezések alkalmával beszélni akar, *Lebudy*, az elhalt nagyiparos, akinek *Humbert* Teréz állítólag a leánya volt.

A háborgó Vezuv.

Nápoly, augusztus 16. A *Vezuv* tovább háborgó. Északkelet felé bőségesen ömlik a láva, valamint délnyugat felé is *Ottajan* és *Pompéji* irányában. Az egyik lávalólyam 850 méter hosszúságot ért el, a második pedig, amely sokkal erősebb, 750 méter hosszú.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A cukorkérés és a cukorgyárosok. Az Országos Iparügyesület cukorka- és csokoládé gyártási szakosztálya e hó 11-én számos érdeket részvételével tartott ülésén tanácskozott a cukorbeszerzés körül felmerült nehézségek folytatásán teendő intézkedésekről. A napirend előtt *Schmidt* Henrik Jaous ügyvezető-elnök tett jelentést a legutóbbi ülés határozatainak végrehajtásáról, majd dr. *Soltész* titkár bejelentette, hogy telkérésére az

egyesületi végrehajtó-bizottság elnöke **Mattekovits** Sándor érintkezett **Popovits** Sándor pénzügyminiszter államtitkárral, aki kiemelte, hogy a cukor-kérdés elintézése ügyében iojy tárgyalások ma stádiumában, midőn még a sugar elvi kérdése is elődöntésre várnak, a cukoripar speciális kérdéseire nem lehet kiterjeszkednie. de a szakosztály előterjesztését nem téveszti szem elől és annak idején a lehetőséghez képest figyelemmel lesz reá. A szakosztály a bejelentéseket tudomásul vette. Ezután rátért a szakosztály a cenzorbeszerzés kérdésének bizalmas jellegű megbeszélésére, amelynek folytatán nyomban lépések történtek a Magyar Cukorgyárosok Egyesületénél. A megtörtént lépések eredményének megbeszélése végett újabb ülés lesz augusztus hó 19-én.

Az üveg- és porcellán-kereskedők országos egyesülete vasárnap tartotta az évi rendes közg-ülését, **Görög** István elnöklete alatt. A titkári jelentést **Ilés** József terjesztette elő. E szerint az egyesület minden tekintetben izmosodott s ma már megbecsült tényező a hazai közgazdasági intézmények között. A közgyűlés a titkári jelentését tudomásul vette s neki jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A pénzüri kimutatást **Klopper** Jakab terjesztette elő s aztán, nagy érdeklődés közben, **Ivóvárosi Fischer** Emil tartott előadást a porcellán-kereskedelm mai helyzetéről. Sajnálattal állapítja meg, hogy a porcellán-kereskedelemben a tisztességtelen verseny egyre terjed. Az áru értéke egyre eszikken, mert a gyárosok folytonosan selejtárut adnak el. Ez azonban kétéllyel jéggyver, amely a gyárosokat fogja megsebezni, mert nem sokára itt lesz az az idő, amikor a jó áru már nem kell senkinek, mert az a selejessel árbán nem versenyezhet. A német gyárosok egészen másként járnak el, mint a csehek; mert a németek, a kereskedőkkel szövetkezve, főnn tudják tartani az áru nyírvját s legyőzik azokat a gyárosokat, akik önző célokat követnek. **Fischer** Emil szerint a balokn csak az össretartás segíthet, olyan irányban, hogy a közös érdekek ellen vétő gyárosoktól nem vásárolnak. Volna ugyan egy másik mód is: ha egy nagy magyar porcellángyárat állítanak föl. *Tett is előterjesztést erre néve több újrnak és töképenes vállalkozónak, de csáin nem eredménytelenül.* Kisebb szabású gyár fölállítását csak gyöngye kísérlet volna, versenyképesség s így eredmény nélkül. Minthogy tehát a porcellán-kereskedők teljesen el vannak hagyatva és önmagukra utalva, **Fischer** azzal végzi a nagy hatást tett előadását, hogy önmagukat azzal támogassák, hogy azoktól a gyárosoktól, a kik a porcellán kereskedők veszélyeztető konkurenciáját támogatják, ne vásároljanak. (Zajos helyeslés. Eljenzés.) — **Kellner** Samu azt az indítványt tette, mondja ki a közgyűlés, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelet megváltoztatását nem öbajtja. Az indítványt a választmányunk adták ki. — A választások során felügyelő bizottsági tagokká lettek: **Forgó** Miklós, **Grün** Márk, **Kohn** Vilmos; rendes informáló tagok **Kern** Ernő, **Prusinszky** János, **Weiss** F. Mór, **Handelsmann** Arnold; megválasztottak ezenkívül 25 fővárosi és 26 vidéki választmányi rendes és 11 póttagot. — **Végül Forgó** Miklós indítványára a közgyűlés köszönetet mondott az elnökségnek és vezetőségnek az elért eredményekért.

Cipészkongresszus Debreczenben. Debreczenből táviratozzák: Az országos cipészkongresszus és kiállítás ma vette kezdetét. A gyűlést 9 órakor **Kraszól** János elnöklötte mellett nyitották meg. **Láng** miniszter képviselőletében **Díszegyházy** József miniszteri segédtitkár jelent meg. Ott voltak még **Szabó** Kálmán kamarai elnök, **Tóth** Kálmán ipartestületi elnök és a város képviselőletében **Csóka** Samu tanácsos és **Lestyan** Adorján közjegyző. Mintegy négyszáz cipész van jelen az ország minden részéből, továbbá **Horváth** János. a

fővárosi központi hitelszövetkezet elnöke, **Soltész** Adolf országos iparegyületi titkár, **Szávay** Gyula, **Sugár** Ignác és **Szalkás** Péter kereskedelmi kamarai titkárok. A programon lévő tíz tárgyat letárgyalták, közöttük a szakoktatás ügyét. **Láng** minisztera gyűlést táviratilag üdvözölte, mire a gyűlésből a miniszterhez szintén üdvözlő táviratot küldöttek. Délelőtt tizenegy órakor az iparkiallást nyitotta meg **Díszegyházy** József miniszteri segédtitkár és délben kétszáz terítéki banket volt. Holnap hirdetik ki a kiállítás tárgyak nyerteséinek névsorát. A gyűlés tagjai holnap reggel a Hortobágyra mennek, a legközelebbi kongresszus két év múlva lesz Pécsen.

— **Az orsz. sütőipari kongresszus** e hó 18-án vette kezdetét a fővárosi iparokör helyiségében tartandó előérkekezlettel. Másnap 19-én délelőtt 9 órakor lesz a nagygyűlés és ünnepélyes megnyitása a váci-utcai varosházban díszteremben. Aznap délután a kiválóbb gyártépeleket szemlélik meg a kongresszus tagjai. 20-án a szakosztályok tanácskoznak, délután pedig a tanonc- és segédkiállítás tekintik meg. Pénteken, 21-én reggel 9 órakor a nagygyűlést folytatják s esetleg délután befejezik.

Vetőmagvak. (Mauhner Ödön tudósítása.) *Őszi borsó és őszi búcklóny, de különösen az előbbi, a lefolyt héten is nagy kellendőségnek örvendett. Lucernamag iránt is nagyobb az érdeklődés ez idén, mint az elmúlt év ugyanazon időszakában. Szálsós búcklóny és káposztarepéről is eltek néhány nagyobb tétel míg tartórépamagot, dacára az alacsony áraknak, alig vásároltak. Biberhermagból úgy a kereslet, mint a kínálat csak a Vöröshermag. A terméshírek még mindig kedvezően hangzanak, vajjon azonban megfelelő-e a valóságban azt csak a közel jövő fogja bebizonyítani. Ehéhermagot Csehországból csökkenő árak mellett kínálnak, de vételük nem igen mutatkozik. Anglia jelenti, hogy ugy az olasz mint az angol perje termésé sikérlit. Jegyzések nyersáruért 50 kilónként Budapest: Vöröshermag 70.—72.— K., lucernamag 55.—60.— K., máharmag 11.— K.*

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése) A betivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatok: középminőségű, jobb és előrendű széna 2.—2.80, muhar 2.60, alomszalma 1.80 zsupszalma 1.60 szecska 2.—, per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.40—2.60, préselt szalma 1.20—1.40 f0 kiló, a jászsevárosi pályaudvaron. Gabonaneműk: zab 5.50—6.70, tengeri 6.40, rozs 6.25, árpa 5.70 kor-kint.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Dr. Csorna. A hadbíró-jelöltek kiképzése a hadtestparancsnokságok székhelyein állomásozó helyőrségi hadbíróságoknak történik 9 hónap alatt. Ez idő után a jelölteket további 9 hónapra át Magyarországon valamely polgári törvényszéki hatósághoz osztják be, aztán visszakérülnök a katonai bíróságokhoz. A kiképzés természetesen ingyenes. — **Hú előzetes.** A beiratások szeptember 1-én kezdődnek. A kszűhelyi gazdasági tanintézetbe hat középiskola elvégzése után veszik föl, a magyar-óvári akadémiába érettségiz vizsga és egyévi gyakorlat után. A nevezett intézetek igazgatóságai egyébként megküldik a fölvetelre vonatkozó tudnivalókat. — **Érszl néni.** (A napratorgóm története). Közreadjuk, bár ez a zsáner nem a legjobb. Sokkal hatásosabb, ha a tündérvilágból merít témáit. — **K. J. Nagybród.** Ha választ nem kapot, akkor nyilván nem érkezett meg a levele. Sziveskedjék megismételni a kérdését. — **Régi előzők Debreczen.** Kérje el **Singer** és **Wolner** könyvkereskedésétől (Andrássy-ut 10.) a Műkedvelők Színműtáranak jegyzékét, ebből válogathat. — **Szr.** Semmiestre se méltó arra, hogy jóbarátok között viszály helyzetet teremtsen. Nem sérts. — **Imlohen.** Ferenczy István *Életpályák* című könyve **Stampel** Károly (Pozsony) kiadásában jelent meg; ára 4 korona. Ebben minden utbaigazítást megtalál. — **M. I. Kassa.** Legjobb, ha az ered hivatals uton írtterjeszti

a kérését pártólólag. Így lehet valami eredménye. — **S. Miskolcz.** Versei csinosak, hangulatosak, érző szívű vallanak de a mi mértékünket még nem ütik meg. — **D. L. (Lucia.)** Az elbeszélés hangja előkelő, a leírások szinsek, a stílus intéligen, ellenben maga az elbeszélés esemény érdektelen. Semmi különös nem történik ebben az elbeszélésben, amiért érdemes volna megírni. Műveltségét és írói képességét méltóbb témákon próbálja ki. — **Töltészek.** Németországban keletkezett s onnét terjedt el a világban. Rosszul disztingvál, amennyiben a két pártu nem illik együtt az a kritika. — **Egy előzetes.** Megmaradt. — **Gellért.** Megírta már, hogy közöletetlen. — **B. D. Nagybecskerek.** Jelenleg egyik színháznál sincs szordóve. — **3000. Szegárd.** Korányi Frigyes; **Tauter** Vilmos. — **Cz. Csabád.** Békeidőben a hadsereg létszáma így oszlik meg: *Közös hadsereg:* 14.600 tisz, 286.000 legény és pedig 876 gyalog zászlóal, 251 lovas-szászad, 232 tábori és 14 hégy üteg. *M. kir. honvédség:* 7 kerületi parancsnokság, 14 gyalogdandár, 28 gyalogrezd, 60 lovaszászad. Összesen 1968 tisz, 30.426 legény. A budget *közös hadsereg* 308,870.536 korona, *honvédség* 29.157.474 korona. — **V. Debreczen.** A posta- és távirósegédültszek kiképzésében 1903. október 1-től a növendék-rendszer lép életbe. A tanfolyamon fölveszik a középiskola, vagy más egyenrangú iskola négy osztályát végzett, 14 évesnél nem fiatalabb és 16 évesnél nem öregebb magy állampolgárokat. A jelentkezők közül a horvát szlavonorsági illetőségűeknek a horvát nyelvet és írását kell tudniok. A jelentkezésnél mellékelni kell az iskolái, születési, erkölcsi és közbiztonsági orvos által kiállított bizonyítványokat. A sajtókezűleg irt egykoronás okmánybélyeggel ellátott kérvényt évenként mindig augusztus végéig kell benyújtani ama táviró- vagy postahivatalhoz, ahol a pályázó növendék akar lenni. A folyamodványra a szülő vagy a gyám beleegyezését is rá kell vezetni. Hogy mely posta- és táviróhivatalok vannak növendékek fölvetelére évenként fölhatalmazva, arról bármely postahivatal adhat fölvilágosítást. A növendékek magánéletére az illető postavezetőség ügyel föl, ha a növendék a szülői háztól távol van. A fölvető növendék köteles a szolgálatot az értesítés kézbevétele után október hó 1-jén megkezdeni. — **Az oktatásért** semmielő díj nem jár. A növendékek a gyakorlati kiképzés első felében javadalmazásban nem részesülnek, az első év második felében azonban kinestári posta- és táviróhivataloknál havi tizenöt korona, a második évben havi harminc korona, a harmadik évben havi negyven korona és a negyedik évben havi ötven korona napidíj-átalányt kapnak. Nem kinestári hivataloknál a javadalmazás szabad egyezkedés tárgya, de az oktatás ott is díjtalan. A növendékek tizennyolcadik életüké betöltése után a posta- és táviróigazgatóság székhelyén vizsgálatot tesznek és a sikeres vizsgálat után a postahivataloknál kinevezetésükig napidíjaz minőségben alkalmazzzák őket. A rendes vizsgálat díjtalan. Az 1903. évben minden posta- és táviróhivatal tizenöt növendéket vehetett föl.

Sorsjegyek.

L. I. Trencsén. A 4%-kal kamatozó járadékkölesőn ideiglenes elismervényeket már most át lehet cserélni az eredeti kötvényekre. — **R. I.** A nevezett sorsjegy árfolyamértéke 2.6 korona. Szolid és megbízható érték. — **N. I. Temesvár.** — **S. S. Csoltó.** A Klótid-sorsjegyek húzását november 2-ára halasztották. A követezők sorsjegyét nem húzzatik ki: **F. A. Csáktornya.** — **E. S. Berzece.** — **G. I. Zenta.** — **Balatoz.** — **H. P. Komló.** — **W. I. Döbrökz.** — **P. O. Feketehegy.** — **F. J. Vág-Sellye.**

A KRONDORFI A LEGJOBB NYALKAOLDÓ GYÓGYVIZ.

Biztos gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint húgyszó és hólyagbajok, húgyszószűkítések, vizelet zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bajokóros bántalmak (gyphilis), az öntörzés utóbjajoként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrküütségek stb. nőknél fehérhólyas, mely bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyítására, szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddalánál fogva** legjobban alkalok

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos híró és leg-
régibb 30 éve fennálló rendelő-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,
Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült húgyszó és hólyagbajok vizsgálata villamos húgyszószűkítőkor segélyével, Vidékiek levelekre kimerült válasz és szakmai tanácsot nyerneik, gyógyszerrekról gondoskodva lesz. Titok tartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK
egmekésőbb helyen és által folyosónál befekcsendesés helyki a legbiztosabb gyógyszernek a

„Sanid labdaesok“
bizonyított. Egy doboz 100 labdaes tartalmazmal és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre útinvét mellet díj-
kérően küld a

„Magyar Király“ gyógyszerár
Budapest, V., Marokkói-utca 3/a sz. (Kézszóbet létesorok.)

Sok pénz!
100 koronáig keresetnek havonként, minden állásu egyéneknek (mellékkeresetnek is). Kérlelőit: **Szeit** Bír-
alati a **MERKUR** hirdetésai osztályánál Stutt-
gart, Schickstrasse 5.

Az ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-t. kiadásában Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 54. megjelent

SZÁZ ÉV
A MAGYAR MŰVÉSZET TÖRTÉNETÉBŐL.

Írta **SZANA TAMÁS.**

235 SZÓVEGKÉPPEL ÉS 30 MŰMELLÉKLETTEL

Ára díszkötésben 40 korona.

E DISZMÚ 120 LEJELŐSEBB FESTŐMŰVÉSZÜNK ÉS SZOBRAZUNK ÉLETÉT ÉS MUNKÁIT MUTATJA BE.

Olecsó butor.
250 engedménnyel adom el összes raktáron levő szilárd gyártmányu asztalos és kárpitos butor-készletomat.

Nagy választék háló-, ebédlő-, szalon-, úriozoba, valamint minden a lakberendezéshez szükséges tárgyakban, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivittolg.

Dósa Kálmán
asztalos és kárpitos

Budapest, Kerepesi-ut 28. sz., félemelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

